4 str. Z obecního zastupitelstva
6 str. Stavební ruch v obci
- Kalendárium - ohlédnutí str. 17–31
- Zprávy ze školy str. 36–43
- Raketa dětem str. 44–45

ADRŠPAŠSKÝ ZPRAVODAJ

INFORMACE A ZPRÁVY Z OBCE ČÍSLO 54 / LEDEN 2025

Foto: Rita Tučková

Obec musí myslet na budoucnost

Rozhovor se starostou Jakubem Vajdou

Jakube, jsme v polovině volebního období, tak je načase se ohlédnout nejen za tím, co se povedlo, ale co na nás ještě čeká. Vraťme se na začátek. Jak se cítíš jako starosta?

Jak kdy. Mám radost, že se věci konečně hnuly, že jsme rozjeli řadu projektů. Každé vedení obce by mělo při odchodu po sobě zanechat štos projektů, po kterých stačí jen sáhnout, jakmile bude vypsaný příslušný dotační titul. A kde nic není, trvá několik let, než se dostaneme k nějakým smysluplným výsledkům.

Co považuješ za nejdůležitější na práci starosty?

Nezaměřovat se jen na aktuální a akutní problémy. Myslím, že obec by neměla fungovat v režimu údržby, to znamená opravovat jen nutné věci, rozbité cesty, popraskanou kanalizaci, to jsou samozřejmosti. Vedení obce by mělo usilovat o výhled do budoucnosti, která překračuje jeho funkční období. Znám vesnice, které mají připravených deset projektů ve fázi stavebního povolení a jen čekají na to, až se vypíše vhodný dotační titul, na který se dá projekt napasovat.

Předchozí vedení obce to nedělalo?

To netvrdím. Každé vedení se zapsalo do dějin naší obce a po každém najdeme něco, co Adršpach posunulo kupředu. Vidíme nejen roky intenzivní práce, ale i stagnace. Ale jedno jméno bych na tomto místě vyzvedl: Michal Kozár byl jediný, kdo tlačil věci dopředu s ohledem nejen na akutní problémy obce, ale s výhledem do budoucna. Sympatické mi je, že měl vůli prosazovat věci, které se mohly zdát obecně nepředstavitelné nebo nesmyslné.

Myslíš třeba udržení školy, ze které mělo vzniknout školící středisko, nebo zakoupení zámku, které prošlo jen těsnou většinou zastupitelů?

Třeba. A z dnešní perspektivy to podle mne bylo správné rozhodnutí. Kdyby se zámek nekoupil, kdo ví, co by tam teď bylo. Třeba tržnice nebo soukromá rezidence… Dokonce si myslím, že i ti, kdo byli před lety proti, dnes mohou uznat, že to nebyla špatná investice. Zámek je přirozeným centrem obce a měl by hrát v životě obce velkou roli. A navíc byl pořízen za cenu třípokojového bytu v Hradci Králové.

Jak se budí Adršpach?

Podle rozsáhlých průzkumů se ukazuje, že nejlépe se žije ve vesnici, kde lidé žijí pospolu, účastní se společenského života a jsou soudržní a připraveni si navzájem pomoct nebo věnovat svůj čas ve prospěch celku. Pamatujeme si doby, kdy se na sportovišti čekalo, až se uvolní kurty, které byly přes léto vždycky obsazené. Pamatujeme si, jak jsme se scházeli při volejbalu, na zábavách, plesech. Na brigádách se sešlo víc lidí, než bylo k dispozici lopat. Vždycky a všude bylo plno. A dnes? Akcí výrazně přibylo, ale lidí na nich nikoli. Kde jsou všichni, co kdysi dokázali prohýřit večery a noci? Kdo dneska sportuje? Kdo je ochoten oželet vlastní volný čas a věnovat ho jiným? Máme se trápit tím, že na první den Den obce nepřijdou ani všichni zastupitelé? Uzavíráme se do bytů a domů a zpoza poodhrnuté záclony sledujeme, jak stoupá voda v potoce. Kolik lidí by chtělo přiložit ruku k dílu v případě ohrožení? Vloni jsme viděli, že ty ochotné bychom spočítali na prstech jedné ruky. Jako bychom přenášeli odpovědnost na druhé. A víme na koho! Všichni se spoléháme na hasiče. Jim patří největší dík. Nebýt těch z Horního, život v Adršpachu by se propadl někam do pravěku, lidi by se scházeli na pivo po garážích a jen remcali. Hasiči nejsou za svou práci placeni, jejich činnost je nezištná a jednoznačně ve prospěch celku. Jsou vždy ochotni pomoct, nasadit život i čas. Je skvělé, že vedle hasičského spolku z Horního působí i spolek dobrovolných hasičů z Dolního Adršpachu, který po svém vesnici oživil. Važme si jich a nebojme se vyjít z domu, i když se nám zrovna nechce. Vždyť přece nejlépe se žije v obci, kde lidé žijí pospolu.

Tomáš Dimter, místostarosta

Advent na zámku

(více na str.29)

www.obecadrspach.cz

Podívejme se na některá usnesení z posledních měsíců. Bylo by možné, abys je stručně okomentoval? Začnu hned prvním. Schválili jsme studii rekonstrukce hasičárny v Dolním Adršpachu. Proč?

Před dvěma lety za námi přišli zástupci spolku dobrovolných hasičů Dolního Adršpachu s dotazem, co hodláme dělat s budovou bývalé hasičárny, aby nám nespadla. Protože jde o budovu v obecním majetku, musíme se o ni starat, a její stav za reprezentativní určitě označit nemůžeme. Stojí při cestě k nejkrásnější přírodní památce naší země, a co si budeme povídat, není to žádná sláva. Jako nejlogičtější nám přišlo oslovit přímo zástupce spolku, aby představili způsob využití budovy. V návaznosti na to hodláme hasičárnu rekonstruovat. Pokud budovu hasiči nebudou chtít, najdeme jiný způsob využití, ale hasiči jsou prioritou. Jsou aktivní a podílejí se na životu obce nejen ve svůj prospěch, ale prospěch všech obyvatel. To není málo.

Dvě usnesení se týkají parcelace v Horním a Dolním Adršpachu, resp. projektové dokumentace. Takže se bude stavět?

Tak schválně, víš, kolik stavebních parcel se podařilo v obci za posledních dvacet let prodat? Ani jednu! Všichni se zaklínali tím, jak je třeba udržet mladé lidi v obci a stavět, přijímaly se žádosti, ale skutek utek. My nebudeme jen řečnit, my prodej stavebních parcel spustíme. V Horním Adršpachu jich vznikne sedm, v Dolním čtyři. Možná to vypadá jako málo, ale přesto budeme mít jedenáct parcel, což je o jedenáct víc než kdykoli dříve, tedy nejvíc v historii obce.

V Dolním Adršpachu to původně vypadalo, že parcel bude víc…

Smyslem nové parcelace není vytvoření satelitního městečka domků s miniaturními pozemky, ale přirozeně zapojit do stávající zástavby nové domy tak, abychom podpořili ochotu lidí v Adršpachu trvale žít, nejen pronajímat ubytovací kapacity. Na venkov se nikdo nebude stěhovat proto, aby mu do kuchyně viděl soused… Navíc v Dolním Adršpachu jsme limitováni pozemkovými úpravami a majiteli sousedních parcel, takže budeme mít čtyři hezké stavební parcely, víc se jich nevešlo.

Jak jsme na tom s čistírnou odpadních vod?

V Horním Adršpachu je plně vyhovující a v Dolním Adršpachu jsme už první rok museli zahájit intenzifikaci ČOV, jejímž cílem bylo zkapacitnit ji natolik, aby nedocházelo k enormnímu překračování limitů, jak tomu bylo doposud. To byl také důvod, proč se obyvatelé Dolního Adršpachu nemohli připojit na kanalizaci. Teď probíhá zkušební provoz a vypadá to, že bude možné začít připojovat obyvatele Dolního Adršpachu na ČOV. Na tomhle místě chci poděkovat zastupiteli Honzovi Šprincovi, který velmi ochotně spolupracuje na projektech spjatých s kanalizací. A nejen na nich.

A bude to stačit?

Ano, letošní zkapacitnění čistírny o 300 ekvivalentních obyvatel pokryje stávající potřebu Dolního Adršpachu. Ale protože je nutné myslet nejen na současnost, ale také se připravit na případný rozvoj obce, rovnou jsme zadali projektovou dokumentaci na další zkapacitnění o 300 ekvivalentních obyvatel. Tento výraz označuje míru znečištění vyprodukovanou jedním obyvatelem zpravidla za 1 den. A to by mělo stačit. A pokud za pár let bude nutné čistírnu zkapacitnit, obec už díky nám bude mít přichystaný projekt. Realizace se pak urychlí nejméně o rok.

První rok po nástupu do funkce jsi musel řešit nedodělky na zámku. Místo kliček vruty ve špaletách, skvrny na fasádě, loupání omítky… Jak jsme na tom nyní?

Hned v prvním roce jsme nechali udělat posudek, který dané nedodělky popsal. Následně jsme se pokusili jednat se zhotovitelem, po kterém jako by se slehla zem. Ukázalo se, že přes zřejmá pochybení by bylo soudní vymáhání složité, ne-li nemožné. Co bylo, bylo. V zahájených opravách pokračujeme. V roce 2024 se podařilo dokončit nejvíce poškozenou severní stranu a část západní. A věříme, že tentokrát už to bude v pořádku.

Jak se bude pokračovat dál?

Příští rok opravíme západní stranu a snad i velkou část strany jižní, kde se nachází unikátní sgrafito, ale je možné, že se kvůli složitému restaurování nepodaří dotáhnout projekt do konce už za rok, ale až napřesrok.

Na zámecké zahradě vidíme nově vybudované kaskády na vodoteči, která před lety hrozila provalit zámeckou zeď.

Ano, tato vodoteč většinu roku sotva teče, ale na jaře nebo za vydatných dešťů se dokázala rozvodnit tak, že tvořila obrovské laguny a zaplavovala zámeckou zeď do výšky metru. Poté, co jsme nechali vyčistit ucpanou propusť pod cestou, bylo nutné přikročit k dalšímu opatření, které zamezí rozlivu toku. Rozhodnutí padlo na palisádové kaskády, které by měly zachytit i vydatný příval.

Naproti zámku stále zeje díra zarostlá stromy. Všichni jsme měli ve volebním programu opravu rybníka. Jak jsme na tom?

Vypadá to, že jsme si ukousli velké sousto, na kterém si všichni před námi vylámali zuby. Nechci to zakřiknout, ale nyní jsme ve fázi, která už dává tušit, že se konečně ledy hnuly a že do dvou let rybník bude. Sice bez ostrůvku, ale zato s pěknou hrází a s bezpečnostním opatřením proti stoleté vodě. Všechno se trochu táhne, ale opět: každý krok, který uděláme, je o krok dál než dosud.

Dostáváme se k chodníku. Dnes se do Dolního dostaneme bez obav, že nás srazí rychle jedoucí auto.

Chodník už sice nějak položený je, ale je tam tolik nedodělků, že si ještě pár měsíců počkáme, než bude možné ho převzít. Každopádně se po něm dá chodit a všechny nedostatky, které zjistíme, firma na své náklady během jara odstraní. Ale převezmeme ho, až bude bez závad.

Na začátku to vypadalo dobře…

To jo, ale pak se věci zadrhly. Na obranu stavební firmy musím říct, že projekt, který jsme zdědili po předchozích vedeních, rozhodně nebyl bez závad, takže bylo nutné řešit jeden problém za druhým. Jako příklad uvedu zpevnění svahu pod domem Heleny Slávikové. Všichni vědí, že jde o kritické místo, kde zásah do svahu mohl poslat Helenin dům k potoku… Pan projektant si v rozpočtu vyhradil částku 600 000 Kč, ale technologie, kterou měla firma použít, byla z několika důvodů neakceptovatelná: jednak by to vyžadovalo minimálně týdenní uzavření celé komunikace, což nepřipadalo v úvahu. A jednak by zvolená technologie mohla dům poškodit. Proto se sanace svahu prodražila o necelé 3 miliony.

Na kolik nás chodník vyšel?

Zatím to není úplně přesně vyčísleno, ale vysoutěžených 15 milionů rozhodně překročíme. I tak se určitě nedobereme projektantem původně stanovené částky, tedy cca 21 milionů. Přesto musím taky říci, že propojení 3. a 4. etapy, které tvoří lávka mezi Pastouškou a domem pana Fraňka, stále nemá stavební povolení. Už to trvá opravdu mnoho let a my můžeme jen doufat…

Nedá se s tím nic dělat?

Účinnou páku na projektanta kvůli smlouvě, jež byla uzavřena před mnoha lety a která by měla podobné případy řešit, ale neřeší, prostě nemáme. Takže urgujeme a věříme, že všichni budou rádi, až bude tento projekt definitivně a ke všeobecné spokojenosti dokončen.

A jak je to s financováním? Na chodníky obvykle bývají vypisovány dotace…

Dotace nebude. Před několika týdny jsme se dozvěděli, že kvůli chybě v projektu nadřízené orgány žádost o dotaci zamítli. Přitom šlo o banalitu. Projektant si nezažádal o udělení výjimky kvůli šíři chodníku, která na jednom místě nesplňuje předepsanou normu. Tato žádost je obvykle formální. Ale nebyla podána. Přestože jsem se snažil o dodatečné doplnění žádosti, tak se za výchozí bral stav, na základě kterého bylo uděleno stavební povolení. Nejpozději v té době měli zástupci obce konat a projektanta hlídat. A to bylo už mnoho let před tím, než jsme nastoupili do úřadu my.

O jak velkou částku tedy obec přijde?

Protože jsme dotaci nezískali, můžu jen spekulovat, ale podle rozsahu prací se mohlo jednat o částku mezi pěti a sedmi miliony korun.

Na jaře jsme schválili výběrové řízení na netkanou textilii a zábradlí pro parkoviště u nádraží v Dolním Adršpachu. Proč? Vždyť obec toto parkoviště provozovala mnoho let…

Tohle je jeden z kostlivců, které jsme zdědili… Pamatuju si, jak nás všichni před námi ubezpečovali, že je všechno v pořádku. A teprve ve chvíli, kdy jsme chtěli začít řešit černá parkoviště v obci, jsme byli upozorněni na to, že sami máme máslo na hlavě. Vůbec nechápu, jak k tomu mohlo dojít! Za celé ty roky, kdy obec a TS provozovaly parkoviště u nádraží, nebyl nikdo schopen danou plochu jako parkoviště legalizovat! Takže to byla pro mě priorita. Nejprve jsme řešení předali Technickým službám, ale po čase jsem to stejně musel vyřešit já. V rekordně krátké době jsme pro legalizaci plochy jako parkoviště museli instalovat netkanou textilii pro záchyt kapalin a pozinkované zábradlí podle parametrů stanovených policií. Čekáme na kolaudaci. Jsem zvědavý, jestli se bude stejným metrem měřit i dalším parkovacím plochám v obci…

Dva další stavební projekty se týkají prodlužování vodovodní sítě. Jednak jde o lokalitu kolem Zahrádkových za Hronkovy a pak oblast, které se říká „Šprincák“ podle rodiny Šprincovy, která tam bydlí.

V případě „Šprincáku“ stavební povolení nenabylo právní moci, ale projekt máme nachystaný. Co se prodloužení v horní části Adršpachu týče, všechno běží podle plánu a doufám, že během příštího roku dojde k realizaci.

Zastavme se na chvíli u bytového domu, který by mohl vzniknout u potoka v Horním Adršpachu.

Naší snahou bylo připravit bytový dům, který by odpovídal potřebám obce: jednak přilákat do vsi mladé a nové obyvatele, jednak získat malometrážní byty s pečovatelskou službou pro seniory. V minulém Zpravodaji jsme představili studii, jak by mohl bytový dům, lépe řečeno bytové domy vypadat. Usnesením 14/15/2024 jsme zadali vypracovat Dokumentaci k nájemnímu bydlení Adršpach za cenu 1,9 milionu korun.

To je dost peněz…

Ano, ale celou částku pokryje dotace, kterou jsme na tuto dokumentaci už získali! Je pravděpodobné, že naše zastupitelstvo stavět ještě nebude, ale pro budoucí zastupitele bude ležet v šuplíku projekt se stavebním povolením. O něčem takovém se nám po volbách ani nesnilo. A jakmile bude připravený projekt, stačí jen počkat na správný dotační titul, který může pokrýt až 80 % nákladů.

Jak vypadá ekonomická stránka projektu?

Dnes můžeme říci, že předpokládané náklady na stavbu, která by do obce přivedla mladé lidi a pomohla řešit složitou situaci se seniory, se mohou vyšplhat na 100 milionů korun, což vychází plus minus 5 milionů na bytovou jednotku. To je dost. Ale pokud dostanete 80% dotaci, pak jsme na částce těsně nad jeden milion korun. A myslíš si, že nebude o byty zájem? Já jsem přesvědčený, že pokud bychom nabídku na bydlení v takovém domě uveřejnili, do jednoho dne jsou byty obsazené. Ale samozřejmě platí, že do takového projektu má smysl se pouštět pouze s obrovskou dotací, které se běžně vypisují.

Jasně, pro příklad stačí uvést Domov pro 25 seniorů v Horní Lidči, který měl přijít na 130 milionů korun. Státní dotace byla 80 milionů, krajská 36 milionů, takže na obec zbývalo necelých 15 milionů. Stačí si prostě počkat. Pojďme dál. Zastupitelstvo získalo darem kostel Povýšení svatého Kříže. Je slyšet nadšený souhlas, ale i kritické hlasy…

Jde o významnou kulturní památku obce. A když jsi mě o tomto nápadu informoval, byl jsem pro. A byl jsem rád, že i celé zastupitelstvo. A tak jsme podali žádost o převedení kulturní památky pod obec. Církev, a můžeme si o tom myslet, co chceme, na její opravu nebude mít prostředky, když je nemá ani na významnější církevní stavby na Broumovsku. Myslím si, že to bylo skvělé rozhodnutí, které podpořili všichni přítomní zastupitelé, a ani ti, kdo byli z jednání omluveni, nebyli proti. Buď budeme mít v obci ruinu, nebo opravenou a fungující kulturní památku. Financovat ji můžeme průběžně, něco půjde z grantů, něco z rozpočtu. Naštěstí není ve stavu, že by bylo třeba ji opravit do pěti let. Příští rok už bychom měli zadat všechny zásadní průzkumy, abychom mohli naplánovat jednotlivé fáze oprav.

Jedním z usnesení jsme schválili převod majetku od Správy železnic. Oč se jedná?

Jde o pozemek na nádraží v Horním Adršpachu včetně cesty. Všechny nižší orgány převod potvrdily, teď leží schválení na vládě. Jakmile pozemek získáme, budeme se moci pustit do rekonstrukce cesty.

Před volbami jsme se zavázali řešit dopravní situaci v obci. Najednou se mluví o obecní policii…

Hned po volbách jsme zadali projekt na úsekové měření, ze kterého vyplynulo závažné porušování dopravních předpisů, zejména překračování povolené rychlosti. Protože úsekové měření, ze kterého plynou do rozpočtu nemalé prostředky, nemůžeme provozovat my, ale pouze obec s rozšířenou působností, která pokuty kasíruje, domluvili jsme se s představiteli Náchoda, kteří byli ochotni úsekové měření v Adršpachu spustit. Ale rozhodnutím trutnovského zastupitelstva letos na jaře došlo k vypovězení smlouvy mezi obcí a Městskou policií Trutnov, která zabezpečovala pořádek v Adršpachu zejména v letních měsících. Tím se situace zkomplikovala. Naši strážci ve skalách, pokud jsou vyškoleni, mohou provádět kontroly a udílet pokuty v Chráněné krajinné oblasti a vyřešit každodenní problém nelegálního parkování v Adršpachu. Zastupitelstvo nicméně zvažuje záměr zřízení obecní policie. Sídlo by měla v obecním domě.

A jak jsme daleko?

Máme finanční rozvahu a příští rok projekt detailně rozpracujeme. Jako všechno má i tento záměr svá pro i proti.

Jak jsme na tom s pracemi na obecním domě?

Všechny podklady pro rekonstrukci leží na úřadech, ale dokumenty jsme podávali v době chaosu kolem změn spjatých s digitalizací stavebního řízení. Všechno se zaseklo. Takže jsme trochu ve skluzu oproti plánu, ale pokud půjde všechno hladce, na jaře se začne na domě pracovat. Peníze máme v rozpočtu vyčleněné.

Co nás čeká letos?

Rádi bychom napřeli sílu do rekonstrukce obecního domu, opravili komunikaci od Continentalu po dům Františka Šrámka, pokračovali s fasádou zámku, opravou některých cest, zahájili realizaci projektu na fotovoltaiku na obecních budovách. Energii získanou z fotovoltaiky chceme využít pro provoz čistíren odpadních vod. A pak samozřejmě budeme pokračovat v práci na rybníku v Dolním Adršpachu, čeká nás také parcelace, dokončení chodníku a lávky a rekonstrukce balkónů na bytovém domě č. p. 128.

Co tě poslední dobou překvapilo?

Překvapuje mě, jak rychle se v Adršpachu zapomíná na to, co bylo před několika lety. Ale je to běžná lidská vlastnost vidět chyby na jiných, a ne u sebe. Mám-li něco pochválit nebo vyzvednout, pak jsou to zaměstnanci TS, kteří přicházejí do každodenního styku s návštěvníky. Stačí si vyslechnout příběhy o časté hrubosti některých turistů, aby bylo jasné, že to rozhodně není snadná práce, i když to občas někomu tak může připadat. A jsem rád, že se díky rezervačnímu systému nastavenému před lety daří zvládat stále silný zájem o naše skály. Z toho mám opravdu radost. A taky z naší školy a školky. A určitě mě těší, že obec výrazně ožila. Místostarostův nápad na pořádání masopustu, oslavy Dne obce, benefiční koncerty, zahájení pravidelného střídání oslav rozsvěcení vánočního stromu. Nic z toho tady nebylo. A teď je. To není málo. A radost mám i z toho, že v zastupitelstvu nacházíme shodu nad většinou problémů.

A čím si čistíš hlavu?

Rodina, les a ryby. Jak jen to jde, snažím se být s rodinou, taky rád chodím do lesa dělat fyzicky, abych nezlenivěl, a ryby jsou moje vášeň. To jsou zaručené tipy na dokonalé vyčištění hlavy.

Foto: Matěj Komár

Z obecního zastupitelstva

Usnesení č. 1/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje finanční nabídku firmy Mjölk s.r.o., Praha ve výši 126 000 Kč bez DPH na zpracování studie rekonstrukce hasičské zbrojnice v Dolním Adršpachu.

Usnesení č. 2/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje finanční nabídku firmy Mjölking s.r.o., Praha ve výši 495 000 Kč bez DPH za vypracování projektové dokumentace parcelace v Horním Adršpachu.

Usnesení č. 3/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje finanční nabídku firmy Mjölking s.r.o., Praha ve výši 513 000 Kč bez DPH za vypracování projektové dokumentace parcelace v Dolním Adršpachu.

Usnesení č. 4/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje finanční nabídku firmyAKVOPRO s.r.o., Praha ve výši 481 156,50 Kč včetně DPH za vypracování projektové dokumentace pro společné povolení stavby Intenzifikace ČOV Dolní Adršpach.

Usnesení č. 5/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje finanční nabídku od Restaurátorského atelieru Hons, Bc. Matouš Hons, Kostelec nad Černými lesy na restaurování litinové plastiky sv. Jana Nepomuckého včetně pískovcového pilíře za cenu 298 010 Kč včetně DPH.

Usnesení č. 6/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje Výběrové řízení na opravu fasády severní strany zámku v Dolním Adršpachu. Jedná se o veřejnou zakázku malého rozsahu za maximálně přípustnou cenu 3,5 milionu Kč bez DPH. Zveřejnění zakázky včetně všech podkladů proběhne 20. 5. 2024.
Oslovené firmy:
- Stavby S+D s.r.o., Praha
- Josef Vít RDS s.r.o., Kadaň
- Rospromcompani CZ s.r.o., Praha

Usnesení č. 8/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje finanční nabídku Ing. Radka Myšky, Teplice nad Metují ve výši 10 000 Kč celkem za administraci výběrového řízení na opravu fasády severní strany zámku v Dolním Adršpachu.

Usnesení č. 10/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje výběrové řízení na Propojení III. a IV. etapy chodníku z Horního do Dolního Adršpachu. Jedná se o veřejnou zakázku malého rozsahu za maximálně přípustnou cenu 1,5 milionu Kč bez DPH. Zveřejnění zakázky včetně všech podkladů proběhne 17. 5. 2024.
Oslovené firmy:
- PORR a.s., Praha
- Chládek a Tintěra a.s., Pardubice
- COLAS CZ, a.s., Hradec Králové

Usnesení č. 14/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje výběrové řízení na služby – dodání netkané textilie ReOfb s vrstvou membrány 400 g/m², sorpce oleje minimálně 102 l. Celkem 3615 m² na parkoviště u nádraží v Dolním Adršpachu. Předpokládaná cena 600 000 Kč bez DPH. Dodání do 10 dnů.
Oslovené firmy:
- REO AMOS, spol s.r.o., Ostrava – Třebovice
- Holoubek Protect a.s.
- Radek Sokol, Rybná nad Zdobnicí

Usnesení č.15/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje výběrové řízení na dodávku zábradlí včetně instalace a vybudování betonových patek na parkoviště u nádraží v Dolním Adršpachu. Předpokládaná cena 2,5 milionu Kč bez DPH.
Oslovené firmy:
- PORR a.s., Praha
- Chládek a Tintěra a.s., Pardubice
- COLAS CZ, a.s., Hradec Králové
- BEZEDOS
- BSS Broumov

Usnesení č. 20–26/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje pronájem části pozemku st. p.č. 231 v k.ú. Dolní Adršpach o výměře 1,5 m² plochy před prodejními stánky v Dolním Adršpachu za cenu 500 Kč/1,5 m² panu MZ na základě uzavření dodatku ke smlouvě s účinností od 1. 6. 2024.

Usnesení č. 27/14/2024
Zastupitelstvo schvaluje směnu pozemků: části pozemků p.č. 796/8, p.č. 796/9, p.č. 799 v k.ú. Dolní Adršpach ve vlastnictví MP, Praha za část pozemku p.č. 1080/12 v k.ú. Dolní Adršpach ve vlastnictví obce Adršpach.

Usnesení č. 30/14/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje výběrové řízení na organizátora architektonické soutěže: Architektonická studie nového vstupu do Adršpašských skal a jeho bezprostředního okolí.

Usnesení č. 1/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje celoroční hospodaření obce Adršpach a závěrečný účet obce za rok 2023 včetně zprávy Krajského úřadu, Hradec Králové z přezkoumání výsledku hospodaření obce Adršpach za rok 2023 s výhradami.

Usnesení č.2/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje Opatření k nápravě chyb a nedostatků zjištěných při přezkoumání hospodaření obce za rok 2023. Toto systémové opatření popisuje nápravu chyb, zodpovědného pracovníka a odstranění zjištěných chyb ihned.

Usnesení č. 3/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje účetní závěrku obce Adršpach k 31. 12. 2023 dle předlohy.

Usnesení č. 4/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje účetní závěrku Základní školy a mateřské školy, Adršpach k 31. 12. 2023 dle předlohy.

Usnesení č. 6/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje Vnitřní směrnici č.11/2024 o vytvoření a použití účelových prostředků Fondu obnovy vodohospodářského majetku s účinností od 28. 6. 2024.

Usnesení č. 7/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje Vnitřní směrnici č. 15/2024 o stanovení limitu pravomocí starosty s účinností od 28. 6. 2024.

Usnesení č. 8/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření a podpis Dodatku č. 1 ke smlouvě o dílo č. 841/TB/RF/2024/014/RFOV na akci „Cesta kolem ekofarmy k RD čp. 28“ mezi firmou STRABAG a.s., Praha a obcí Adršpach na vícenáklady ve výši 204 510,30 Kč bez DPH.

Usnesení č. 9/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření a podpis Dodatku č. 1 ke smlouvě o dílo č. 841/TB/RF/2024/015/RFOV na akci „Oprava komunikace a mostku v Dolním Adršpachu“ mezi firmou STRABAG a.s., Praha a obcí Adršpach na vícenáklady ve výši 768 836,27 Kč bez DPH.

Usnesení č. 10/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje výběrové řízení na doplnění vodovodu v Dolním Adršpachu. Jedná se o veřejnou zakázku malého rozsahu za maximálně přípustnou cenu 2,2 milionu Kč bez DPH. Zveřejnění zakázky včetně všech podkladů proběhne 4. 7.2024.
Oslovené firmy:
- MOVIS HRONOV, s.r.o.
- VŠE PRO STAVBY s.r.o.
- STAVOS NÁCHOD s.r.o.

Usnesení č. 14/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje výběrové řízení na akci „Dokumentace k nájemnímu bydlení Adršpach“. Jedná se o veřejnou zakázku malého rozsahu za maximálně přípustnou cenu 1,9 milionu Kč bez DPH. Zveřejnění zakázky včetně všech podkladů proběhne 4. 7. 2024.
Oslovené firmy:
Mjölking s.r.o.
APRIS s.r.o.
Projektový ateliér David s.r.o.

Usnesení č. 18/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje výběrové řízení na ČOV v Dolním Adršpachu – změna před dokončením. Jedná se o veřejnou zakázku malého rozsahu za maximálně přípustnou cenu 2 miliony Kč bez DPH. Zveřejnění zakázky včetně všech podkladů proběhne 4. 7. 2024.
Oslovené firmy:
- INGPLAN s.r.o.
- Silvagro.cz
- PDV Stavby

Usnesení č. 22/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje zajištění metodického vedení zkušebního provozu Intenzifikace ČOV Dolní Adršpach a jeho vyhodnocení za cenu 190 456 Kč bez DPH firmou VODA CZ SERVICE s.r.o., Hořenice.

Usnesení č. 23/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje s účinností od 1. 7. 2024 obnovení příjmu žádostí o připojení nemovitostí v katastrálním území Dolní Adršpach ke splaškové kanalizaci, která je vyústěna do ČOV v Dolním Adršpachu.

Usnesení č. 24/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje Program sociální stabilizace obce Adršpach.

Usnesení č. 26/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje žádost o propůjčení kóty bývalé vojenské hlásky v Horním Adršpachu za účelem zúčastnění se radioamatérského závodu „Polní den 2024“ ve dnech 5. 7. 2024 – 7. 7. 2024 podanou panem OW, Meziměstí. Na kótě bude postaveno cca 5 stanů a průběžně se zde vystřídá cca 13 členů klubu. Po ukončení bude celý využívaný prostor uklizen.

Usnesení č.27/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje žádost o připojení rekreačního objektu na pozemku p.č. 863/2 v k.ú. Dolní Adršpach na splaškovou kanalizaci podanou Ing. arch. PK.

Usnesení č. 28/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje žádost o připojení plánovaného rodinného domu na pozemku p.č. 757/2 v k.ú. Dolní Adršpach na splaškovou kanalizaci podanou panem RK.

Usnesení č. 29/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje žádost o napojení na obecní kanalizaci novostavby domu na pozemku p.č. 517/2 v k.ú. Dolní Adršpach podanou panem PJ, Nové Město na Moravě.

Usnesení č. 30/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje záměr pronájmu záměr pronájmu části pozemku p.č. 54/1 v k.ú. Horní Adršpach o výměře 108 m².

Usnesení č. 31/15/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje účetní závěrku společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. za rok 2023.

Usnesení č. 32/15/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje hospodářský výsledek společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. ve výši 22 836 508,80 Kč za rok 2023, který bude následovně rozdělen:
- Částka ve výši 22 000 000 Kč bude převedena na účet obce Adršpach, IČ 00653560, jako výplata podílu na zisku vytvořeném v roce 2023.
- Částka ve výši 836 508,80 Kč bude převedena na účet nerozděleného zisku minulých let.

Usnesení č. 33/15/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje nákup lisovacího kontejneru na směsný odpad ze skal a stánků: LK12-K včetně příslušenství, dopravy a zaškolení za cenu 476.600 Kč bez DPH.

Usnesení č. 34/15/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje nákup dohledové kamery na parkovišti u nádraží v Dolním Adršpachu včetně výkopových prací za cenu 182 512, 77 Kč včetně DPH.

Usnesení č. 1/16/2024
Zastupitelstvo schvaluje převzetí a provozování pošty v Horním Adršpach – provozovny Partner v režii obce Adršpach.

Usnesení č. 2/16/2024
Zastupitelstvo schvaluje návrh transformace DSO Broumovska na Společenství obcí a s tím související změny stanov svazku obcí.

Usnesení č. 3/16/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření a podpis nájemní smlouvy VS 6408000224 mezi obcí Adršpach a Správou železnic, státní organizace, Praha.

Usnesení č. 4/16/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření a podpis darovací smlouvy mezi obcí Adršpach a Správou silnic Královéhradeckého kraje, příspěvková organizace Hradec Králové na pozemek p.č. 830/13 ostatní plocha – ostatní komunikace v k.ú. Horní Adršpach. Účetní hodnota daru činí 5 428 Kč.

Usnesení č. 5/16/ 2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření a podpis smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene vztahující se k akci Adršpach – přel. nn u čp. 23, IZ-12-2003077, budoucí zřízení věcného břemene na pozemcích ve vlastnictví obce Adršpach p.č. 1081 a 788/7 v k.ú. Dolní Adršpach mezi obcí Adršpach a firmou CITRON GROUP ELEKTRO s.r.o., Radvanice.

Usnesení č. 1/17/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření Darovací smlouvy, smlouvy o zřízení věcného břemene, smlouvy o zřízení zákazu zcizení, parcela st.p.č. 81, jehož součástí je stavba bez čísla popisného – památkově chráněný kostel Povýšení svatého Kříže a pozemek p.č. 255 vše v k.ú. Horní Adršpach od Římskokatolické farnosti Teplice nad Metují.

Usnesení č. 2/17/2024
Zastupitelstvo schvaluje převod majetku od Správy železnic, s.o., Praha. Jedná se o pozemek p.č. 961/3 v k.ú. Horní Adršpach o celkové výměře 4 130 m^2 za cenu 303 000 Kč + DPH 21% (4 638 Kč znalecký posudek, 200 Kč výpis z KN, cena pozemku 297 360 Kč).

Usnesení č. 3/17/2024
Zastupitelstvo schvaluje záměr směny pozemků v k.ú. Dolní Adršpach: pozemek p.č. 745/5 o výměře 73 m^2, p.č. 746/5 o výměře 36 m^2, p.č. 746/6 o výměře 10 m^{2}ve vlastnictví manželů M. a J. G, bytem Dolní Adršpach čp. 17 za pozemek p.č. 1159/2 o výměře 119 m^2 ve vlastnictví obce Adršpach.

Usnesení č. 4/17/2024
Zastupitelstvo schvaluje záměr směny pozemků v k.ú. Dolní Adršpach: pozemek p.č. 799/13 o výměře 173 m^2 ve vlastnictví pana M.P., bytem Za Sídlištěm čp. 2144/9, Praha za pozemek p.č. 1080/13 ve vlastnictví obce Adršpach.

Usnesení č. 5/17/2024
Zastupitelstvo schvaluje odkoupení pozemku p.č. 1035/3 o výměře 34 m^2 od pana J.K., bytem Dolní Adršpach čp. 15 a paní L.Z., bytem Horní Adršpach čp. 87 za cenu 150 Kč/1 m^2, tj. 5 100 Kč.

Usnesení č. 6/17/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření a podpis Smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene č. 6DHM240289 – týkající se pozemku p.č. 1142/1 v k.ú. Dolní Adršpach (výstavba chodníku III. A IV. Etapa).

Usnesení č. 7/17/2024
Zastupitelstvo schvaluje pronájem části pozemku p.č. 54/1 v k.ú. Horní Adršpach o výměře 108 m^2 panu J.N., Dolní Adršpach 67.

Usnesení č. 2/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje úhradu daňového dokladu ve výši 381 010 Kč + 12 % DPH za rekonstrukci topení – kotelna bytového domu čp. 141 v Horním Adršpachu panu JV, Šonov.

Usnesení č. 4/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje cenu stočného od 1. 1. 2025 ve výši 46,60 Kč/1 m^3 bez DPH.

Usnesení č. 5/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření Dodatku č. 1 ke smlouvě o dílo uzavřené dne 20. 6. 2024 mezi obcí Adršpach a firmou PORR a.s., Praha na akci „Zpevněné plochy parkoviště u vlakového nádraží". Dodatek se vztahuje ke změně termínu dokončení díla.

Usnesení č. 6/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje směnu pozemků v k.ú. Dolní Adršpach: pozemek p.č. 745/5 o výměře 73 m^2, p.č. 746/5 o výměře 36 m^2, p.č. 746/6 o výměře 10 m^2 ve vlastnictví manželů M. a J. G, bytem Dolní Adršpach čp. 17 za pozemek p.č. 1159/2 o výměře 119 m^2 ve vlastnictví obce Adršpach.

Usnesení č. 7/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje směnu pozemků v k.ú. Dolní Adršpach: pozemek p.č. 799/13 o výměře 173 m2 ve vlastnictví pana M.P., bytem Za Sídlištěm čp. 2144/9, Praha za pozemek p.č. 1080/13 ve vlastnictví obce Adršpach.

Usnesení č. 8/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje aktualizaci plánu společných zařízení pro Komplexní pozemkové úpravy Dolní Adršpach.

Usnesení č. 9/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje výběrové řízení na „Statické zajištění domu čp. 52 v Dolním Adršpachu". Předpokládaná cena 3 500 000 Kč bez DPH.
Oslovené firmy:
- PORR a.s., Praha
- Chládek a Tintěra a.s., Pardubice
- COLAS CZ, a.s., Hradec Králové

Usnesení č. 11/15/2024
Zastupitelstvo schvaluje finanční nabídku ve výši 10 000 Kč celkem za administraci výběrového řízení na „Statické zajištění domu čp. 52 v Dolním Adršpachu" od Ing. Radka Myšky, Teplice nad Metují.

Usnesení č. 13/18/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene. Projekt stavby IZ-12-2003209, D. Adršpach – přel. nn pro pozemek p.č. 802/2 mezi obcí Adršpach a firmou CITRON GROUP ELEKTRO s.r.o., Radvanice.

Usnesení č. 1/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje Obecně závaznou vyhlášku obce Adršpach o místním poplatku z pobytu.

Usnesení č. 3/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje nový ceník na parkovišti a lodičkách od 1. 1. 2025, ceník je přílohou usnesení.

Usnesení č. 4/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření Dodatku č. 1 ke Smlouvě o dílo na „Opravu severní a poloviny východní fasády zámku v Dolním Adršpachu" uzavřené dne 17. 6. 2024 mezi obcí Adršpach a firmou Rospromcompanicz s.r.o., Praha. Jedná se o méněnáklady ve výši 238 904 Kč bez DPH.

Usnesení č. 5/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření Dodatku č. 1 ke Smlouvě o dílo na „Restaurování plastiky svatého Jana Nepomuckého v areálu zámku v Dolním Adršpachu" uzavřené dne 18. 7. 2024 mezi obcí Adršpach a Bc. Matoušem Honsem, Kostelec nad Černými lesy. Jedná se o vícenáklady ve výši 80 200 Kč celkem.

Usnesení č. 6/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření Dodatku č. 1 ke Smlouvě o dílo na „Propojení III. a IV. etapy chodníku z Horního Adršpachu do Dolního Adršpachu" uzavřené dne 2. 6. 2024 mezi obcí Adršpach a firmou PORR a.s., Praha. Jedná se o prodloužení termínu realizace díla do 31. 5. 2025.

Usnesení č. 7/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření Dodatku č.1 ke Smlouvě o dílo na akci „Dolní Adršpach – doplnění vodovodu" uzavřené dne 9. 8. 2024 mezi obcí Adršpach a firmou MOVIS Hronov, s.r.o.. Jedná se o prodloužení termínu realizace díla do 31. 8. 2025.

Usnesení č. 8/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje uzavření Smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení služebnosti, vztahující se k pozemkům p.č. 1085/2 a 1091/2 v k.ú. Dolní Adršpach mezi obcí Adršpach a Správou železnic, s.o., Praha.

Usnesení č. 9/19/2024
Zastupitelstvo schvaluje záměr zřízení Obecní policie Adršpach v letech 2025-2026.

Usnesení č. 10/19/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje nový ceník (poplatek za užití okruhu) od 1. 1. 2025.

Usnesení č. 11/19/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje Vnitřní předpis zaměstnavatele č. 2/2024a – o vážných důvodech pro jiný postup při uzavírání a opakování pracovních poměrů na dobu určitou.

Usnesení č. 12/19/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje Pokyn č.1/2024 jednatele společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. k inventarizaci hospodářských prostředků v roce 2024 ke dni 31. 12. 2024.

Usnesení č. 13/19/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje zakoupení 2 ks čerpadel a příslušenství za cenu 198 744 Kč od firmy Požární bezpečnost s.r.o., Jihlava.

Usnesení č. 14/19/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. schvaluje poskytnutí finančního daru obci Kobylá nad Vidnavkou postižené záplavami ve výši 400 000 Kč.

Usnesení č. 15/19/2024
Zastupitelstvo v postavení valné hromady společnosti Technické služby Adršpach s.r.o schvaluje poskytnutí finančních darů ve výši 302 000 Kč z rozpočtu společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. 2024. S jednotlivými žadateli budou uzavřeny darovací smlouvy dle přílohy tohoto usnesení.

Zastupitelstvo obce zamítá:
Usnesení č. 29/14/2024
Zastupitelstvo zamítá žádost MZ, Horní Adršpach 136 o rozšíření skladového prostoru za stánky

Usnesení č.25/15/2024
Zastupitelstvo zamítá žádost o dotaci z rozpočtu obce ve výši (minimálně 97 500 Kč, maximálně 141 791 Kč) na dokončení opravy střechy tělocvičny v Horním Adršpachu pro TJ Jiskra Adršpach.

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:
Zastupitelstvo bere na vědomí zhotovitele veřejné zakázky „Dolní Adršpach – doplnění vodovodu" firmu MOVIS HRONOV s.r.o., za cenu 2 012 594,88 Kč bez DPH.

Zastupitelstvo bere na vědomí zhotovitele veřejné zakázky „Intenzifikace ČOV Dolní Adršpach" Ing. Radima Macha, Vernéřovice za cenu 1 541 458,04 Kč bez DPH.

Zastupitelstvo bere na vědomí zhotovitele veřejné zakázky „Dokumentace k nájemnímu bydlení Adršpach" firmu Mjölking s.r.o., Praha za cenu 1 875 000 Kč bez DPH.

Zastupitelstvo bere na vědomí zhotovitele veřejné zakázky „Zpevněné plochy – parkoviště u vlakového nádraží", kterým je firma PORR a.s., Praha za cenu 697 121, 83 Kč bez DPH.

Zastupitelstvo bere na vědomí zhotovitele veřejné zakázky „Oprava severní a ½ západní fasády zámku", kterým je firma Rospromcompanicz, s.r.o., Praha za cenu 3 181 811, 94 Kč bez DPH.

Zastupitelstvo bere na vědomí zhotovitele veřejné zakázky „Adršpach – chodník z Horního do Dolního Adršpachu – propojení III. a IV. etapy", kterým je firma PORR a.s., Praha za cenu 1 610 360, 46 Kč bez DPH.

Stavební ruch v obci

▼ Chodník

▼ Stabilizace svahu v nejkomplikovanějším úseku chodníku

▼ Zkapacitnění čistírny odpadních vod

▼ Oprava severní strany fasády zámku

▼ Kaskády na zámecké zahradě

▼ Nová cesta od Geregů k Jánským

▼ Nově upravené parkoviště u nádraží

▼ Nový most u Geregů

Občané se ptají

Je možné řešit velké pálení dřevin v katastru obce? Pálení dřevin v železničním koridoru dokázalo na několik dní zamořit celou obec. Může s tím obec něco udělat?

Obec nemá pravomoc nahlášené a krajskými hasiči schválené pálení zakázat. V případě obtěžování kouřem nebo zápachem z provozu malých zdrojů znečišťování ovzduší je nutné podat písemnou stížnost na místně příslušném obecním úřadu. Podmínkou pro oprávněné podání stížnosti je 1) pocit dotyčné osoby bydlící nebo pracující v dané lokalitě, že dochází k nadměrnému obtěžování kouřem, 2) pocit více (než 1) osob bydlících nebo pracujících v dané lokalitě, že dochází k nadměrnému obtěžování zápachem, 3) stěžovatel formuluje svou stížnost do písemné podoby a stížnost zašle na příslušný orgán státní správy. To se řídí následující legislativou: zákon o ochraně ovzduší (§ 12 odst. 1 písm. e)), zákon č. 40/1964 Sb., v platném znění, § 127 občanského zákoníku. Stížnost je třeba podat na oblastním inspektorátu České inspekce životního prostředí, místně příslušném Krajském úřadu, v krajním případě na Ministerstvu životního prostředí.

Proč obec koupila kostel, místo aby podpořila občany, např. vodou zdarma, případně stravou zdarma?

Obec kostel Povýšení svatého Kříže nekoupila, ale získala darem po jednomyslném odsouhlasení zastupitelstvem. Jde o nejvýznamnější dominantu a památku Horního Adršpachu, která desetiletí chátrá. Po konzultaci s představiteli církevní obce bylo zřejmé, že církev nebude v následujících letech investovat finanční prostředky do opravy, protože v porovnání s architektonicky významnými církevními stavbami na Broumovsku jde o kostel poněkud druhořadý. Ale je náš. Tady se psala historie Adršpachu, křtily se tady děti, oddávali se někteří naši sousedé a sloužily se mše za zesnulé obce. Měli jsme dvě možnosti: buď církev tlačit k rekonstrukci, ale z výše uvedených důvodů by naše výzvy nemusela akceptovat, takže by v blízké budoucnosti muselo z bezpečnostních důvodů dojít k obehnání kostela plotem. A pak jsme mohli mít chátrající kulturní památku a sledovat její devastaci. Anebo jsme mohli kostel zkusit zachránit.

Co se stavu týče, tak krov a střecha jsou v pořádku (k výměně došlo cca před 20 lety), částečné odvodnění obvodových zdí bylo provedeno před necelými deseti lety. Jako aktuální zásahy se jeví oprava oken, vyčištění okapů a svodů, upevnění kříže na věži, kolem kterého začalo zatékat. To jsou drobné zásahy, které přislíbili místní řemeslníci udělat zdarma. Rozsah, případně termínové rozvržení oprav budeme znát až po pasportizaci, na kterou jsme si pro příští rok vyčlenili 500 000 Kč. Za to bychom měli pořídit stavebně-historický, kulturní a hydrogeologický průzkum, což je základ pro stanovení dalších kroků. Financování oprav bude určitě náročné a musí odpovídat možnostem obce a jejím investičním akcím, a rozhodně nesmí zatížit rozpočet tak, abychom museli sáhnout po snížení štědré podpory, kterou věnujeme našim spolkům i obyvatelům.

Protože ale budova není v havarijním stavu, může její rekonstrukce po malých částech trvat mnoho let. Souběžně hodláme vypsat veřejnou sbírku a zapojíme se do grantových žádostí na dílčí opravy, např. nefunkčních kostelních varhan apod. Kostel hodláme využívat jako kulturní centrum pro pořádání koncertů, případně svateb, a protože nebude odsvěcený, nejméně dvakrát do roka se v něm bude sloužit mše. Věříme, že každý občan se bude raději dívat na opravený kostel než na ruinu, a to bez ohledu na jeho víru či nevíru v Boha. Říkalo se, že kostel je vizitkou obce. Myslíme si, že na tom pořád něco je…

Je možné zveřejňovat aktuální informace z obecního facebooku na obecních stránkách?

Ano, spuštěno.

Bylo by možné řešit situaci v serpentýnách? Provoz v létě byl mimořádný a dochází tam k častějším kolizím a nebezpečným situacím. Vzhledem k budoucímu zatížení komunikace mezi Chvalčí a Adršpachem by to bylo vhodné.

Z opakovaných jednání na místní i krajské úrovni vyplývá, že se v nejbližší době neplánují žádné změny, které by přispěly k bezpečnějšímu provozu na této komunikaci, a veškeré snahy OÚ na zlepšení této situace vycházejí naprázdno. Podobně je tomu i se zimním provozem. Opakovaně žádáme, opakovaně se nám dostává stále stejné odpovědi, že to není možné.

Proč stojí v Horním Adršpachu kamiony na hlavní cestě a auta parkují v křižovatce? Proč nevoláte policii?

Státní policii během roku voláme k podobným případům opakovaně, ale kvůli její velké vytíženosti a nedostatečnému personálnímu obsazení se stává, že dorazí s velkým zpožděním nebo nedorazí vůbec. O jejím výjezdu vždycky rozhoduje operační středisko podle důležitosti situace, tedy po vyhodnocení, co je zrovna větší problém, zda špatně parkující auto v Horním Adršpachu, nebo výtržnost v Polici nad Metují atd. Současně bychom chtěli upozornit na to, že každý občan – pokud si všimne protiprávního jednání – by měl volat na linku 158 a situaci ohlásit. Telefonát od starosty nebo místostarosty nemá větší váhu než nahlášení přestupku jakoukoli jinou osobou.

Je možné, aby sklad materiálu na budoucí stavbu nebyl uprostřed Horního Adršpachu?

Je to naposledy. Jakmile skončí výstavba chodníku, zmizí i deponie stavebního materiálu a s tím spojený hluk a znečištění. Omlouváme se za několikaměsíční ztížené podmínky kolem garáží. Danou lokalitu zatravníme a zkultivujeme.

Je možné lépe označit křižovatku před farou?

Při detailní kontrole se ukázalo, že stávající opatření jsou dostatečná a že k nehodě zde došlo jen jednou, a to mimořádně nešťastnou shodou okolností.

Plánuje se instalace dalších retardérů?

Už čtyři měsíce urgujeme instalaci dalších dvou.

Je šance získat církevní pozemky v obci?

Není, místostarosta už během prvního roku v úřadu sice získal doporučení a souhlasné stanovisko místního faráře, ale nadřízené královéhradecké biskupství na jednání odborné komise záměr prodeje či směny pozemků odmítlo.

Je možné prořezat lípu u kostela?

Ano, domluvíme se s CHKO a v době vegetačního klidu necháme provést odborný dendrologický zásah.

Je možné omezit rychlost hasičů v obci, když nespěchají zrovna k urgentnímu zásahu?

Dobrovolní hasiči riskují při svém zásahu život a jsou plně odpovědní za všechno, co se při jejich výjezdu stane. Týká se to i cesty k hasičárně. Požádali jsme je o maximální opatrnost.

Bude se spravovat cesta k nádraží?

Zatím tato cesta není naše, tedy obecní. Cestu se snažíme v zimě udržovat, ale do větší rekonstrukce se budeme moci pustit, až nám bude patřit.

Neuvažujete o zapojení obce do burzy elektrické energie?

Máme zafixovanou cenu energií, na burze energie kupovat nebudeme.

Svoz komunálního odpadu v roce 2025

Leden:	13. 1., 27. 1.
Únor:	10. 2., 24. 2.
Březen:	10. 3., 24. 3.
Duben:	7. 4., 21. 4.
Květen:	5. 5., 19. 5.
Červen:	2. 6., 16. 6., 30. 6.
Červenec:	7. 7., 14. 7., 21. 7., 28. 7.*
Srpen:	4. 8., 11. 8., 18. 8., 25. 8.*
Září:	8. 9., 22. 9.
Říjen:	6. 10., 20. 10.
Listopad:	3. 11., 17. 11.
Prosinec:	1. 12., 15. 12., 29. 12.

* O prázdninách se komunální odpad sváží každý týden.

Svoz plastů v roce 2025

Leden:	6. 1., 20. 1.
Únor:	3. 2., 17. 2.
Březen:	3. 3., 17. 3., 31. 3.
Duben:	14. 4., 28. 4.
Květen:	12. 5., 26. 5.
Červen:	9. 6., 23. 6.
Červenec:	7. 7., 21. 7.
Srpen:	4. 8., 18. 8.
Září:	1. 9., 15. 9., 29. 9.
Říjen:	13. 10., 27. 10.
Listopad:	10. 11., 24. 11.
Prosinec:	8. 12., 22. 12.

Program sociální stabilizace obce

Za posledních 30 let v naší obci moc mladých nezůstávalo. Na vině byla nedostupnost bydlení, zejména nedostatek stavebních parcel, a sociální politika obce, která se zaměřovala primárně na seniory.

Bydlení sice bylo možné získat v nájmu v hezkých obecních bytech, ale kdo chtěl stavět, musel si najít pozemek napřímo, jako třeba Michal Hronek nebo Marek Nyč. Ostatní odešli, protože kromě krásné přírody neměli moc důvodů v Adršpachu zůstávat.

Nicméně při pohledu na věkovou strukturu obyvatelstva Adršpachu je jasné, že pokud chceme zvrátit nebo alespoň zmírnit stávající trend, bude nutné okamžitě věnovat pozornost opomíjené skupině obyvatelstva: mladým. Samozřejmě souběžně se stávající podporou obyvatel v důchodovém věku a jejich často složité ekonomické situaci. Vnímáme, že všeobecné zdražování dopadá velmi citelně na seniory, ale stejný dopad má i na mladou generaci. Máme-li v Adršpachu udržet školku, školu nebo život obecně, musíme najít způsob, jak mladší ročníky do obce přilákat, nebo je odsud alespoň nevyhnat. Připravili jsme proto tzv. stabilizační program, který zastupitelstvo jednomyslně schválilo. Nový program nahradí ten stávající, jenž zahrnoval pouze podporu seniorům a seniorkám, a obrací se významně na mladé. Jsme si vědomi, že už je skoro pozdě a že máme zhruba dvacet let zpoždění, ale musíme se alespoň pokusit.

Přímá pomoc:

a) **porodné ve výši** 10 000 Kč na každé nově narozené dítě,
b) **finanční příspěvek na dopravu** na každé dítě navštěvující povinnou školní docházku ve výši 1 000 Kč ročně,
c) **finanční příspěvek na kroužky** do maximální výše 5 000 Kč,
d) **finanční příspěvek na letní dětské tábory** do maximální výše 3 000 Kč ročně na každé dítě,
e) **finanční příspěvek** ve výši 5 000 Kč na každé dítě nastupující do 1. třídy základní školy,
f) **finanční příspěvek seniorům** k Vánocům ve výši 1 000 Kč (platí pro seniory nad 70 let, 75 let, atd.) vyplacených v hotovosti při příležitosti vánočních svátků,
g) **pohřebné** ve výši 5 000 Kč vyplacených k rukám pozůstalého vypravujícího pohřeb zesnulého, po předložení potvrzení o nákladech na vypravení pohřbu v podatelně Obecního úřadu v Adršpachu,
h) **dárkový balíček k životnímu jubileu** ve výši 700 Kč (70 let, 75 let, 80, 81, 82…) předaných jubilantovi ke dni jubilea,
ch) **finanční příspěvek seniorům na oběd** ve výši 30 Kč,
i) **dovoz obědů seniorům** prostřednictvím TS Adršpach s.r.o., které tuto službu měsíčně fakturují Obci Adršpach.

Nepřímá pomoc:

Nabídky společenských aktivit

a) **aktivizační zájezdy** – finanční úhrada 1 až 2 výletů ročně pro seniory obce,
b) **zájezdy na kulturní představení** – pro občany obce,
c) **doprava seniorů** v případě objektivní potřeby,
d) **úhrada občerstvení** pro každoroční posezení seniorů před Vánoci (350 Kč / osoba),
e) **příspěvek 50 kč/osoba** na pravidelné schůzky seniorů, které se uskuteční 1x měsíčně s výjimkou července a srpna.

O uvedenou podporu je možné požádat na obecním úřadu, formulář bude ke stažení na obecních stránkách (obecadrspach.cz/socialniprogram). Tento program není nárokový a jeho aktivace podléhá každoročnímu schvalování zastupitelstvem obce.

td

Pečovatelská služba pro naše občany

Obec Adršpach aktualizovala smlouvu o pečovatelské službě, kterou pro naše občany bude zajišťovat pečovatelská služba Teplice nad Metují. Uvedený ceník odráží přímé náklady, které bude klient hradit pečovatelské službě. Obec Adršpach platí další náklady, jako je příspěvek na mzdu, dopravu atd., bez nichž by tato služba byla přibližně o 100 % dražší.

Úkony pečovatelské služby + cena
(platné od 1. 1. 2025)

a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu:	
1. pomoc a podpora při podávání jídla a pití	Kč 120/hod
2. pomoc při oblékání a svlékání vč. speciálních pomůcek	Kč 120/hod
3. pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru	Kč 120/hod
4. pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík	Kč 120/hod
b) pomoc při osobní hygieně:	
1. pomoc při úkonech osobní hygieny	Kč 120/hod
2. pomoc při základní péči o vlasy a nehty	Kč 120/hod
3. pomoc při použití WC	Kč 120/hod
c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy:	
1. dovoz nebo donáška jídla	Kč 15/úkon
2. pomoc při přípravě jídla a pití	Kč 120/hod
3. příprava a podání jídla a pití	Kč 120/hod
d) pomoc při zajištění chodu domácnosti:	
1. běžný úklid a údržba domácnosti	Kč 120/hod
2. pomoc při zajištění velkého úklidu	Kč 120/hod
3. donáška vody	Kč 120/hod
4. topení v kamnech včetně donášky a přípravy topiva, údržba topných zařízení	Kč 120/hod
5. běžné nákupy a pochůzky	Kč 120/hod
6. velký nákup, např. týdenní nákup, nákup ošacení a nezbytného vybavení domácnosti	Kč 80/úkon
7. praní a žehlení ložního prádla, popřípadě jeho drobné opravy	Kč 70/kg
8. praní a žehlení osobního prádla, popřípadě jeho drobné opravy	Kč 70/kg
e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:	
1. doprovázení dětí do školy, školského zařízení, k lékaři a doprovázení zpět	Kč 120/hod
2. doprovázení dospělých do školy, školského zařízení, zaměstnání, k lékaři, na orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby a doprovázení zpět	Kč 120/hod
f) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:	
1. pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů	Kč 120/hod
2. pomoc při vyřizování běžných záležitostí	Kč 120/hod
g) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném prostředí:	
dohled, aby osoba závislá na pomoci nezpůsobila ohrožení sobě ani svému okolí	Kč 120/hod

Informace k úhradám

Klienti pečovatelské služby hradí pouze jednotlivé úkony, které jsou u nich prováděny.
U úkonů s hodinovou sazbou se pro výši úhrady započítává skutečný čas pracovníka pečovatelské služby.
Úhradu vybírá pracovník pečovatelské služby, každý klient obdrží o zaplacení stvrzenku, která obsahuje jméno uživatele, počet a druh poskytovaných úkonů pečovatelské služby a celkovou částku.
Zájemce o službu kontaktuje sociální pracovnici služby **(Bc. Terezie Báčová, tel. 498 501 181, 602 889 699)**, která zájemce navštíví za účelem provedení sociálního šetření, v případě, že zájemce splňuje kritéria pro poskytování služby a pečovatelská služba bude poskytována, je uzavřena smlouva o poskytování sociální služby. Na úhradu služby je možno využít příspěvek na péči, který vyplácí úřad práce a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách.

Odlehčovací pobyt v Domově sv. Josefa

Péče o hendikepovaného blízkého 24 hodin denně, sedm dní v týdnu, je náročná jak psychicky, tak fyzicky. Pečující osoba se mnohdy dostává do situace, kdy si sama potřebuje odpočinout a načerpat nové síly.

Právě proto jsme tu pro vás – Odlehčovací služba v Domově sv. Josefa. Nabízíme krátkodobý pobyt až na tři měsíce lidem s roztroušenou sklerózou, jiným neurologickým onemocněním a osobám s tělesným či jiným zdravotním postižením.
V blízkosti Dvora Králové nad Labem, v Žirči, v krásném prostředí barokního areálu s bylinkovou zahradou mají klienti přístup k širokému výběru terapií, služeb a pomoci. Ty jim pomáhají díky individuálnímu přístupu a komplexní péči multidisciplinárního týmu odborníků vyrovnat se s nemocí, stabilizovat zdravotní stav i kompenzovat ztrátu hybnosti. Setkání v kavárně a nabídka nejrůznějších aktivit i kulturního programu obohacuje klientům každý den.

V případě zájmu neváhejte kontaktovat naši odbornou poradnu, tel.: 491 610 620.
Více informací na www.domovsvatehojosefa.cz

Jiří Hubálek

Rozpočet pro rok 2025

PŘÍJMY	
Bez paragrafu	18 832 800,00
Vnitřní obchod	1 300 000,00
Ostatní služby	43 560,00
Pitná voda	100 000,00
Odvádění a čistění odpadních vod	1 500 000,00
Záležitosti pošt	180 000,00
Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	3 050 000,00
Všeobecná ambulantní péče	25 000,00
Stomatologická péče	25 000,00
Bytové hospodářství	1 300 000,00
Pohřebnictví	2 000,00
Komunální služby a územní rozvoj jinde	27 161 000,00
Sběr a svoz komunálních odpadů	41 000,00
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	160 000,00
Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	1 000,00
Převody vlastním fondům v rozpočtech	24 500 000,00
Ostatní finanční operace	70 000,00
Příjmy celkem	**78 291 360,00**

VÝDAJE	
Ozdravování hospodářských zvířat	10 000,00
Vnitřní obchod	580 000,00
Cestovní ruch	102 500,00
Silnice	2 040 000,00
Ostatní záležitosti pozemních komunikací	1 800 200,00
Dopravní obslužnost veřejnými službami – linková doprava	80 000,00
Pitná voda	5 241 000,00
Odvádění a čistění odpadních vod a nakládání s kaly	3 040 000,00
Vodní díla v zemědělské krajině	4 500 000,00
Záležitosti pošt	383 000,00
Mateřské školy	1 031 000,00
První stupeň základních škol	1 220 000,00
Školní stravování	158 000,00
Činnosti knihovnické	100 000,00
Ostatní záležitosti kultury	137 500,00
Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	6 663 000,00
Zachování a obnova kulturních památek	500 000,00
Pořízení, zachování a obnova hodnot, národního a historického povědomí	300 000,00
Rozhlas a televize	570 000,00
Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	150 000,00
Ostatní sportovní činnost	752 206,00
Využití volného času dětí a mládeže	40 000,00
Ostatní zájmová činnost a rekreace	385 000,00
Všeobecná ambulantní péče	83 000,00
Stomatologická péče	103 000,00
Ostatní zdravotnická zařízení a služby	100 000,00
Bytové hospodářství	6 360 000,00
Nebytové hospodářství	20 000,00
Veřejné osvětlení	560 000,00
Pohřebnictví	30 000,00
Výstavba a údržba místních inženýrských sítí	8 000 000,00
Územní plánování	200 000,00
Komunální služby a územní rozvoj jinde	15 325 000,00
Sběr a svoz nebezpečných odpadů	20 000,00
Sběr a svoz komunálních odpadů	800 000,00
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	225 000,00
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	250 000,00
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence	5 000,00
Krizová opatření	50 000,00
Bezpečnost a veřejný pořádek	10 000,00
Požární ochrana – dobrovolná část	1 167 400,00
Zastupitelstva obcí	1 880 000,00
Činnost místní správy	4 907 305,00
Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	50 000,00
Pojištění funkčně nespecifikované	130 000,00
Převody vlastním fondům v rozpočtech	500 000,00

Ostatní finanční operace	13 200 000,00
Finanční vypořádání	32 249,00
Ostatní činnosti jinde nezařazené	5 000 000,00
Výdaje celkem	**88 791 360,00**

FINANCOVÁNÍ	
Změny stavu krátkodobých prostředků	11 520 005,32
Uhrazené splátky dlouhodobých prostředků	-1 020 005,32
Financování celkem	**10 500 000,00**

Komentář starosty k rozpočtu: Ke konci minulého roku jsme správně předpokládali, že zůstatky na rozpočtovaných účtech (účty na plnění rozpočtu) skončily v minimální výši na pokrytí vzniklého schodku v navrhovaném a již schváleném rozpočtu. Nerozpočtované finanční prostředky obce skončily ve výši 15 mil Kč. Zastupitelstvo se zatím nerozhodlo, jak s těmito prostředky naložit. Prostředky můžeme investovat např. do pořízení nemovitostí, na pokrytí části nákladů na rekonstrukci rybníku v Dolním Adršpachu atd.

Pošta obcí zachráněná

Pár dnů před ukončením provozu pošty v Adršpachu se k nám dostávaly signály, že není něco v pořádku. Ale protože pro obec zajišťovala poštovní služby Česká pošta prostřednictvím společnosti Pošta Partner, museli jsme jen čekat, jak se věci vyvinou. Nad ránem 9. srpna jsme byli upozorněni, že se pobočka pošty v Horním Adršpachu na neurčito zavírá.

Během několika hodin bylo jasné, že Adršpach není jediná obec, kde provozovatel musel pobočku uzavřít. Nicméně odpovědná osoba pověřená řešením krizové situace s vedením obce komunikovala velmi vstřícně a věcně a do dvou týdnů jsme obdrželi návrh řešení, jak poštovní pobočku v obci udržet.
Na mimořádném jednání zastupitelstva se nás sešlo jen pět, ale jako jeden muž jsme schválili návrh starosty Jakuba Vajdy na převzetí pošty a její provozování v obecní režii. Týden po jeho návrhu a schválení zastupitelstvem se pošta v Horním Adršpachu, která v naší obci existuje od 26. března 1878, pro veřejnost znovu otevřela a už několik měsíců poskytuje více služeb než dříve. Jsme rádi, že pošta a s ní i usměvavá Marie Šepsová v Adršpachu zůstávají. Zatímco v pondělí a ve středu je pošta otevřená od 14 do 17, tak v úterý, čtvrtek a pátek je to od 8 do 11 hodin.

Cena za objev

**I když se snažíme,
aby ve Zpravodaji
nebyly žádné chyby,
tak nám vždycky nějaká uteče.
Je nám to líto, ale tak to je.**

Jako první nás na chybu
v minulém Zpravodaji upozornili
Naďa a Petr Mockovi. Díky!

**Za lapení šotka získávají knihu
faráře Martina Lanžiho
"Liber Gigas"
o broumovském klášteře.**

Takže čtěte a hledejte!

Sousedé sobě

**Potřebujete naštípat dříví,
posekat trávu,
postarat se o zahradu,
upéct koláče nebo dort,
odvézt psa nebo kočku k veterináři,
spravit něco na domě
a tak podobně?**

**Napište nám na úřad,
zkusíme najít řešení.**

**Pište ale i vy,
kdo jste zruční a nebojíte se práce:**

**Umíte něco lépe nebo rychleji než jiní
a jste ochotni nabídnout své služby?
Napište nám,
rádi nabídku uveřejníme.**

Zpravodaj hledá fotografa/ku!

**Naše obec se mění každý den,
pomozte nám
zachytit zajímavé okamžiky
z její proměny.**

Líbí se vám rozkvetlá louka,
pavučina v trávě nebo jen západ slunce,
tak neváhejte a pošlete nám
snímek z mobilu nebo fotoaparátu.

**Každý měsíc jich pár vybereme
a otiskneme.**

mistostarosta@obecadrspach.cz

Životní jubilea

V červnu oslavili sedmdesátku **Iva Manychová**, **Pavel Hauck** a **Renata Plocková**.
V červenci oslavila kulatiny **Dana Nekvindová** (70) a **Stanislawa Kapounová** 82. narozeniny.
V srpnu se s oslavenci doslova roztrhl pytel. Kulatiny slavily **Jaroslava Kobrová** (70) a **Věra Kubíková** (70), půlkulatiny oslavili **Bohumila Hyhlanová** (75) a **Bohuslav Hůlka** (75), osmdesátku překročily **Anna Rusová** (82) a **Marie Kačkovská** (81) a **Ewald Ungermann** oslavil parádní 91. narozeniny.
V září se slavilo u **Fichtnerů**, protože **Vilém** se dožil 96. narozenin, ale veselo bylo i u **Juhászů**, protože **Ján** se dožil sedmdesátky.
V říjnu v Adršpachu slavili hlavně osmdesátníci: **Věra Fichtnerová** (89), **Hana Voglerová** (84), **Mirka Divišová** (81), **Tonda Rousek** (83), devadesátku překročila **Mariia Arhatiuk** (93).
V listopadu nic, zato **v prosinci** se krásného věku dožívají **Miroslav Klikar** (75), **Klaus Rus** (80), **Josef Černý** (80), **Eva Jindrová** (75), **Otilka Šprincová** (85) a **Olga Doležalová** (85).

Všem oslavencům a oslavenkyním srdečně gratulujeme a do dalších let přejeme pevné zdraví a spousty životního optimismu.

Opustili nás

V roce 2024 nás opustili
**Vojtěch Tölg,
Marie „Kolmery“ Kolářová,
Alice Šulcová**
a **Zdeněk Pokorný**, který
v červenci oslavil 75. narozeniny.
V prosinci zemřel také
Rudolf Macek (77), který už
mnoho let v Adršpachu
nežil, ale celý život ho miloval,
mimo jiné vytvořil jeho erb
a do knihy Adršpašsko zpracoval kapitolu o pavoucích.

Upřímnou soustrast pozůstalým.

Podporujeme místní tvůrce

Rádi bychom vás pozvali do našeho informačního centra, kde letos najdete spoustu novinek. V poslední době se zaměřujeme především na podporu místních umělců a výrobců. Výběrem sortimentu však podporujeme i tvůrce z jiných koutů Česka, jejichž tvorba se váže k Adršpašským skalám.

Nabízíme například originální keramiku od Karči, která na své hrníčky obtiskuje flóru z místního lesa. Pokud jste milovníci módy, nesmíte minout trika od tradiční lezecké firmy Adr Design se sídlem v sousedním Českém ráji, nebo od nově vzniklé značky RocaLoca, jejíž trika s potiskem vznikají přímo v Adršpachu. Pro malé i velké objevitele máme připravený pracovní list od sousedů ze Slovenska, Žul Balážové a její dcery Hanky, který hravou formou zpříjemní dětem putování našimi skalami. Naše pulty také zdobí čerstvě vydaná, ale už teď velmi populární dětská knížka „Skřítkové z Adršpachu“ od Kláry Končákové. Pro hráče karetních her jsme do nabídky zařadili mariášové karty od Jaroslava Soumara a horolezecké kvarteto od Markéty Děrdové. Až půjdete do skal, nezapomeňte si u nás zakoupit dlouho očekávaný přepracovaný první díl horolezeckého průvodce od Jana Žwaka a Stanislava Lukavského. A pokud vám chybí plecháček na cesty, doporučujeme si pořídit jeden od ADA ART, tvůrkyně z nedaleké Police nad Metují, jejíž motivy jsou malované přímo v naší krajině a nově je najdete i na několika našich pohledech.

Premiérou je letos také spolupráce s českou firmou BeWooden, která vytvořila dřevěnou kolekci přímo pro nás. Můžete si tak nově pořídit dřevěné brože, náramky, notesy, samolepky nebo záložky do knížky s motivy z Adršpašských skal.

Naše snaha podporovat místní tvorbu není nijak ohraničená. Pokud i vy tvoříte něco inspirovaného Adršpašskými skalami a chtěli byste své dílo vidět přímo u vstupu do skalního města, ozvěte se nám na email marketing@adrspasskeskaly.cz.

Děkujeme, že společně přispíváte k podpoře místní kultury, a těšíme se na vaši návštěvu!

A. Havelková a L. Krecbachová
TIC Adršpašské skály

neKonference – inspirace a sdílení zkušeností z českého a světového turismu

Na přelomu října a listopadu se v Brně uskutečnila „neKonference“ pod záštitou TravelEVO. Nechyběl na ni ani náš tým z adršpašského infocentra.

Událost se skládala z jednotlivých přednáškových bloků různých témat ohledně českého i světového turismu, workshopů, prohlídek a naučných procházek v rámci Brna. Na dopoledních přednáškách k nám měla nejblíže Jitka Smolíková z Broumova s tématem kreativního poutnictví, dále například Zuzana Burdová z NP Poloniny o jejich vizuální i programové transformaci, Lenka Zvonková z infocentra Valašské Klobouky o regulaci letáčků, Filip Košťál z Krajiny pod Sněžkou a jejich Kartou hosta a poslední Tina Šegota ze Slovinska a její zajímavé téma Vliv cestovního ruchu na komunity a děti. Na odpolední program jsme se rozutekli po neobyčejných místech Brna, každý na svůj vybraný workshop, například jak na focení mobilem, newslettery a grafický smog. Večer jsme zakončili pozváním do brněnského pivovaru Harry. Druhý den patřil úžasné komentované prohlídce 100+24 brněnských bizarností a někteří byli na prohlídce vily Stiassni. Samozřejmě jsme před odjezdem domů nemohli opomenout návštěvu místního infocentra. neKonference splnila, co slibovala, že odjedeme

s plně natankovaným elánem a vědomím, že tahle branže má neVyčerpatelný potenciál.

Filip Hollesch, TIC Adršpašské skály

Udržitelnost v cestovním ruchu: Adršpašské skály jako příklad

Ve čtvrtek 28. listopadu 2024 jsem se zúčastnila třetího ročníku Kolegia cestovního ruchu Královéhradeckého kraje, které proběhlo v Jičíně. S potěšením jsem přijala nabídku stát se jednou z řečnic v panelové diskuzi na téma „Udrž cestovní ruch“.

Společně se zástupci dalších destinací, jako jsou Český Krumlov, Český ráj a Praha jsme se zaměřili na aktuální výzvy spojené s udržitelným cestovním ruchem, včetně řešení overtourismu a budování infrastruktury v přírodních i historických lokalitách. Ráda jsem se podělila o zkušenosti s rezervačním systémem, který pomáhá regulovat návštěvnost v Adršpašských skalách a přispívá k jejich ochraně i spokojenosti turistů.

Kolegium nabídlo inspirativní platformu pro sdílení zkušeností a hledání inovativních přístupů k udržitelnosti v cestovním ruchu.

Kateřina Menšíková, TS Adršpach

Výběr z činnosti TS ve skalách a v obci v roce 2024

Nové odvodňovací kanálky

Oprava zábradlí

Opravy cest

Opravy pažení – potok

Výměna protierozních zábran

Výměna protierozních zábran

Zábrany proti padajícímu kamení – pískovna

Výměna schodů - jezírko

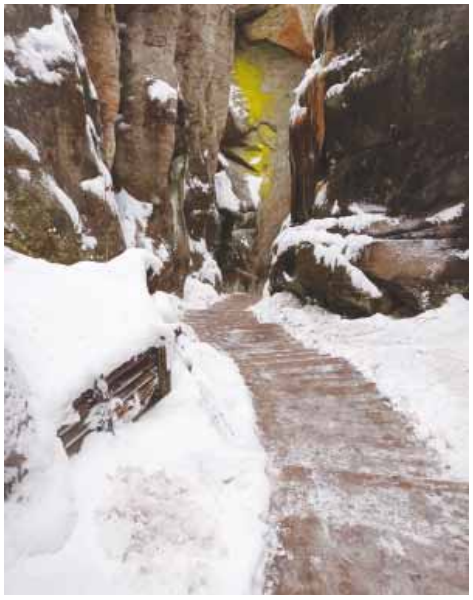
Zimní údržba

Nové lavice k Václavovi

Odstranění větví a stromů – nový chodník

Oprava cesty na Havraní město

Oprava mostu

Oprava nájezdů parkoviště – nádraží

Oprava zábradlí – škola

Postavení přístřešku na parkovišti

Rozebrání sochy a vybudování základové desky

Údržba zeleně

Vybudování parkoviště u hasičské zbrojnice

Vyznačení stání – parkoviště

Zrušení pískoviště – školka

Sečení příkopů a krajnic

Oprava bytu

Nové lavice – stánky

Povodeň ve skalách

Place Branding: Jeden z klíčů k rozvoji regionu Broumovsko

Pozitivní obraz regionu by měl ovlivnit také život místních obyvatel. Jak by podle vás mělo být Broumovsko vnímáno?

Na podzim minulého roku 2024 Společnost pro destinační management Broumovska a Strategická rada regionu Broumovsko zorganizovaly dva celodenní workshopy na téma Place Branding vedené Tomášem Avratem, odborníkem na dané téma. Place branding, neboli značka místa, je dlouhodobý strategický proces, který využívá nejen marketingové techniky k vytvoření a propagaci jedinečné identity měst, regionů nebo zemí. Nicméně by bylo krátkozraké myslet si, že stačí nové logo, báječné fotky či zajímavý příběh. Cílem je nejen zvýšit atraktivitu daného místa pro turisty, investory, nové obyvatele a další klíčové skupiny, ale také pro místní obyvatele. Pracovat s pocity jejich hrdosti na region, sounáležitosti a smysluplné spolupráce v regionu. Place branding opravdu zahrnuje nejen vizuální identitu, ale také hodnoty, příběhy a zážitky, které dané místo nabízí.

A konkrétněji? Region Broumovsko

Region Broumovsko je skvělým příkladem místa, které může těžit z efektivního place brandingu. Tento region se pyšní bohatou historií, kulturním dědictvím a unikátní přírodou. Broumovsko je známé svými pískovcovými skalními městy, barokními památkami a malebnými vesnicemi. Nicméně pro Broumovsko by place branding mohl znamenat nejen zvýšení povědomí o jeho krásách a atraktivitách a přilákání více turistů, ale také by mohl vést k přilákání investorů a posílení místní ekonomiky. Pozitivní obraz regionu nejen jako místa s přírodními a kulturními krásami, ale také místa, kde dochází k rozvoji služeb a investic by mohl vést k tomu, že se z Broumovska jako místa na skvělý výlet stane místo pro skvělý život. Místní produkty a řemesla by mohly získat větší uznání a podporu, což by vedlo k jejich rozvoji a udržitelnosti.

Pozitivní dopady na život místních obyvatel

Úspěšný place branding by měl také pozitivně ovlivnit život místních obyvatel. Zvýšená turistická atraktivita a investice mohou vést k lepší infrastruktuře, vyšší kvalitě veřejných služeb a celkovému zlepšení životní úrovně. Místní obyvatelé pak mohou být hrdí na svůj region a cítit se více propojeni s komunitou i místem, kde žijí.

Place branding je mocný nástroj, který může přinést řadu výhod pro regiony jako je Broumovsko. Dobře promyšlený a uchopený pomůže zvýšit atraktivitu regionu, podpořit ekonomický růst a zlepšit kvalitu života místních obyvatel. Je to investice do budoucnosti, která se může mnohonásobně vrátit.

Protože jsme si vědomi, že zapojení místních obyvatel do place brandingu je klíčové pro úspěch a autenticitu značky regionu, chtěli bychom vás v následujících měsících pozvat na setkání a workshopy, požádat o spolupráci v průzkumech a dotaznících. Také uvítáme vaši kooperaci na strategii cestovního ruchu tak, aby byla přínosem pro místní. Poprosíme Vás, abyste se stali ambasadory regionu a šířili tak pozitivní povědomí o regionu, abyste inspirovali ostatní. Poprosíme vás o zamyšlení, zda a proč potřebujeme turisty, investory, nové obyvatele regionu. Jestli to jsou peníze? Nebo kultura? Vzájemná interakce? My se na oplátku budeme se snažit být transparentní a pravidelně vás informovat o pokrocích a výsledcích procesu.

Inspirace je na dosah

Existuje mnoho příkladů úspěšného place brandingu, které mohou sloužit jako inspirace. Za všechny úspěšné příklady můžeme uvést Estonsko a jeho E-government, Eindhoven jako město nekonvenční spolupráce, start-upů a budoucnosti. Za turistický ruch můžeme ukázat Faerské ostrovy, kde se turisté na určité období změní na dobrovolníky a pomáhají udržovat turistické stezky a žijí tam v podstatě jako místní obyvatelé. Ale abychom nechodili daleko, také Broumovsko má několik velmi dobrých počinů při práci s budováním pozitivního place brandingu a dobré praxe. A to například Kartu hosta a skvěle fungující rezervační systém do Adršpašských skal, které v rámci České republiky ukazují způsob, jak lze řešit problémy související s vysokou návštěvností a zlepšit vnímání konkrétního místa. Další velmi pozitivní, dnes již v podstatě značka, je Broumov a jeho kandidatura na Hlavní evropské město kultury.

Tyto příklady ukazují, že zapojení místních obyvatel do place brandingu může vést k vytvoření silné a autentické značky, která přináší výhody nejen pro cestovní ruch, ale i pro celkový rozvoj regionu.

Na závěr bychom vás rádi vyzvali k malému zamyšlení. Co chcete, aby Broumovsko bylo? Co chcete, aby Broumovsko nebylo? Samozřejmě, že Broumovsko pořád bude krajem skal a barokních památek někde na severovýchodě Česka u hranic s Polskem. Ale co dál, co víc, když hmotné dědictví necháme v tento okamžik na chvíli stranou?

Kateřina Profousová, ředitelka Společnosti pro destinační management Broumovska o.p.s.

KVĚTEN

Vernisáž výstavy „Adršpach – skály, sklo“

V sobotu 11. 5. 2024 se na zámku uskutečnila slavnostní vernisáž výstavy „Adršpach: skály, sklo“. Dorazilo přibližně 50 občanů a přátel Adršpachu, kteří si užili přátelskou atmosféru s občerstvením, lahodným vínem a vychlazeným proseccem.

Výstava představuje více než 130 skleněných a porcelánových exponátů z let 1830–1930. V této době zažívaly Adršpach a Krkonoše velký rozkvět turismu. Exponáty, ač malé rozměrem, jsou velmi zajímavé. Návštěvníci mohou obdivovat nádherně zdobené kousky, mezi nimiž nechybí ručně malované, broušené, ryté a litograficky potištěné sklo. Zvláštní pozornost si zaslouží opálové, alabastrové a rubínové sklo, které svou jemnou krásou dokonale ladí s motivy místní přírody. Expozice odhaluje, jak se v průběhu 19. století turistika stala masovým fenoménem a jaké umělecké a řemeslné tradice se v této době rozvíjely.

Výstava je sestavena ze sbírek Petra Bergmanna a místních soukromých sběratelů.

Linda Krecbachová a Anna Havelková

ČERVEN

Noc kostelů podruhé v Adršpachu

Noc kostelů v Adršpachu se konala 7. června a opět to byl milý zážitek.

Tandem Katka Menšíková a Pavla Brandová s rodinami kostel Povýšení svatého Kříže vyzdobily, aby se účinkující a hosté cítili příjemně. Na úvod děti z adršpašské školy zazpívaly píseň z Jistebnického kancionálu Danielis Prophetia a následně přednesly tři básně Ivana Martina Jirouse alias Magora ze sbírky „Magor dětem“. Další hodina byla ve znamení programu polické Základní umělecké školy. Děti zpívaly, hrály na klavír, na housle, na klarinet nebo na zobcovou flétnu za doprovodu svých pedagogů. Adršpašské Terezka a Róza Menšíkovy i Evelyn Annelies Brandová byly skvělé. Děkujeme návštěvníkům, kterých bylo přes 60, za finanční dary pro kostel a klukům z Technických služeb za pomoc.

Děti z adršpašské školy vyzdobily kresbami a při té příležitosti kostel také nafotily. Jejich snímky najdete na str. 36 a 37 tohoto zpravodaje.

td

Den obce Adršpach

Den obce Adršpach… půl hodiny před polednem, kdy měly vypuknout oslavy 676 let od první zmínky o naší obci, nebyla v areálu hasičárny vyjma kolotoče žádná z 20 atrakcí pro děti, zato vydatně lilo a nálada začínala smutnět. Věděli jsme, že má být slejvák, ale věřili jsme ve vyšší moc, tak jsme na rozdíl od několika okolních obcí akci nezrušili podle hesla: nejsme přece z cukru!

Pod velkokapacitními stany, které se podařilo zajistit den před akcí, se choulilo pár návštěvníků a návštěvnic. Ale s úderem dvanácté se začaly dít věci: během chvíle dorazili všichni sjednaní účinkující a na pódium nastoupili malí herci a herečky z adršpašské malotřídky s představením Hodinář. Bylo to originální dílo na téma fiktivní adršpašské historie. Skvěle dirigovaná parta malých nadšenců se na rozdíl od mnoha dospělých deště nezalekla. Kdo ovšem ze strachu před deštěm přišel pozdě, má čeho litovat.

Poté jsme se starostou udělili mimořádná ocenění obce Adršpach sedmi osobnostem: ocenění získal Antonín Rousek za propagaci Ádru v oblasti lezení, Marta Huptychová za celoživotní pedagogickou činnost, Jirka Rutkay za nezištnou práci v řadách hasičů. A čtyři členové hasičského sboru obdrželi ocenění in memoriam: Vojtěch Čerman, Jaroslav Šrámek, Alfred Thurik a Arnošt Vosolil. Vážíme si jejich působení a schopnosti předat hasičskou vášeň dalším generacím. Dojetí vystřídalo hudební vystoupení skupiny Pražští pardálové, kteří

hráli lidovky a písně Karla Hašlera. Po nich nastoupil Waldemar Band a na píseň „Tereza, jedině Tereza" se nebe roztrhalo a začalo svítit. Dětský program byl zachráněn! Za chvíli stály nafukovací hrady, Franta Lamka vyjel s modely traktorů a tanků a začal vozit děti. A taky začaly proudit davy návštěvníků. A samozřejmě dorazili dolnoadršpaští hasiči s historickou stříkačkou a obvyklou, nakažlivě divokou náladou, která dokáže rozehnat nejen zachmuřené nebe. Začalo se tančit, nálada byla veselá, jedlo se a pilo, Nevoránkovi se nezastavili a jejich zákusky a dorty před očima mizely stejně jako hasičský guláš Josky Vajsara a Jirky Rutkaye. Z opékaného čuníka za chvíli zbyla jen mastná tyč.

Dětský program zakončila tradiční párty pěna… A pak už vyvrcholení Dne obce: koncert Žalmana a spol. Parádní set starých i nových písniček. Dojemná i letní nálada. A na úplný závěr zahrál Compot ze Rtyně. To už tančili všichni, kdo vydrželi. Co se zrána jevilo jako sen, se nakonec stalo realitou. První Den obce v dějinách Adršpachu se vyvedl. Děkujeme všem, kdo přišli, i těm, kdo si mákli na přípravě. Bez nich by se náš nápad nikdy nepodařilo uskutečnit. To platí samozřejmě i pro Kristýnu Šretrovou, která si pro děti nachystala tři prima soutěže. Ale dík největší patří hasičům a hasičkám z Adršpachu.

Tomáš Dimter

Martin Vosolil o ocenění pro tátu: „Co pro mne znamená ocenění pro tátu? Znamená to pro mne to, že vedení obce a zastupitelé ocenili vše, co táta pro obec v rámci své dlouholeté funkce starosty sboru pro spoluobčany udělal, ať už jde o prevenci před požáry, zajišťování kulturních a společenských akcí v naší obci, kterým obětoval spousty hodin ze svého volného času. Taky je to poděkování za to, že mne i ostatní členy naučil pomáhat lidem v obci, aniž bychom za to něco očekávali. Jak mi kolikrát povídal: Buď slušný a nápomocen komukoliv, v životě se ti to vrátí. Táta by měl z ocenění velkou radost".

ČERVEN

Den zámku

Neuvěřitelných deset let již uběhlo od slavnostního otevření adršpašského zámku v roce 2014. Oslava se uskutečnila v sobotu 15. června.

Den zámku provázelo otevření výstavy fotografií automobilů české šlechty do roku 1945 s názvem „Zámek s vůní benzínu“.
O úvodní slovo se postaral místostrosta Tomáš Dimter a velmi zajímavou přednášku o historii zámku vedla paní Miroslava Moravcová.
Muziku obstarala oblíbená kapela Poutníci, se kterou si leckdo zazpíval.
Bohatý program byl připraven i pro děti, na které čekalo na zahradě několik interaktivních stanovišť, zkusit si mohly žonglování a třeba i střelbu z kuše na terč.
Dospělí mohli ochutnat snad všechny druhy piva od náchodského Primátora. Poděkování patří také panu Herkovi, jehož historická železnice potěšila každého. A taky se jedlo, pilo, veselilo.
Doufejme, že se podaří zámek kompletně opravit a že kulturní program bude stále lepší a lepší. Přijďte nás na zámek navštívit, těšíme se na vás.

Jolana Jánská

Dvořákův festival s hvězdným Jiřím Bártou

Koncert Jiřího a Ayly Bártových v našem kostele Povýšení svatého Kříže se uskutečnil v pátek 12. 7. v rámci Dvořákova festivalu a byl úžasný.

Pár hodin před vystoupením si otec s dcerou prošli skalní město, nadšeně komentovali především jezírko a úzké průchody za Gotickou brankou. Po posilnění na Qadru hodinu a půl zkoušeli a s úderem sedmé začal nejen koncert Bachovou suitou, ale také bouřka. Fenomenální interpret, jehož nahrávky u firmy Supraphon byly časopisem Harmonie dvakrát oceněny jako nejlepší ve svých kategoriích, změnil na poslední chvíli program a místo skladeb maďarského skladatele Kodályho, za které jej ocenil londýnský časopis The Grammophone, zahájil koncert právě Bachem. Poté následovaly skladby Arvo Pärta „Spiegel im Spiegel“ a „Fratres“, usebrané a dokonalé, do nichž znělo hřmění hromu a pištění poštolek. Potlesk ve stoje nenechal nikoho na pochybách, že šlo o vrchol večera. Zakončení obstarala Dvořákova skladba a Gounodův přídavek. Na závěr koncertu Jiří Bárta promluvil o svém vztahu k Pärtovi, jeho výjimečnosti a své radosti z hraní. Téměř sedmdesát posluchačů povětšinou přespolních bylo nadšených. Takhle významný umělec v Adršpachu ještě nehrál a dlouho hrát nebude. Byla to nádhera.

Poděkování patří Jakubu Hrubému, řediteli Dvořákova festivalu, Hance Smělé a Anně Cermanové za pomoc s přípravou.

Šlechta a automobilismus

V sobotu 13. 7. se otevřela na zámku v Adršpachu výstava věnovaná automobilismu a šlechtě: Zámek s vůní benzínu. Nechybí samozřejmě ani sekce věnovaná automobilové vášni majitelů adršpašského panství. Nádherní totiž byli významnými podporovateli automobilismu a jejich vozový park zachycený v posledním rodinném fotoalbu na výstavě samozřejmě nemůže chybět. Výstava vychází z publikace „Zámek s vůní benzínu“, kterou historici Miloš Hořejš a Jiří Křížek vydali v roce 2016 v nakladatelství Mladá fronta.

Kromě velkoformátových fotografií jsou na výstavě k vidění také dva prvorepublikové motocykly, které nám ochotně zapůjčili naši dva adršpašští kamarádi. Výstava byla prodloužena do konce dubna 2025. Více se o Nádherných a automobilismu dozvíte v dalším Zpravodaji.

Staré stroje SDHDA 2024

Pro velký úspěch naší první přehlídky starých strojů, kterou jsme v roce 2023 uspořádali jako spolek dobrovolných hasičů Dolního Adršpachu spolu s přáteli, jsme se rozhodli opět provětrat historické poklady i v roce 2024.

Akce se těšila velkému zájmu – sjelo se k nám množství strojů, dorazilo mnoho návštěvníků a připojilo se i několik spřátelených spolků.
Nechyběli ani valach Pegy a kobyla Odeta, kteří s noblesou provezli historickou stříkačku vesnicí. Tradiční spanilá jízda motocyklů přitáhla pozornost všech milovníků silných strojů. Vrcholem dne bylo společné nasazení historické hasičské techniky čtyř spolků, při kterém jsme zažili „ruční“ dálkovou dopravu vody k uhašení simulovaného požáru (na úspěšnost zásahu dohlíželi naši kolegové z Horního Adršpachu). Tento jedinečný „zásah“ se díky slunečnému počasí a dobré náladě nakonec proměnil ve vodní osvěžení pro účastníky zásahu.
O večerní zábavu se tradičně postarala kapela After40, která svým vystoupením dotvořila skvělou atmosféru celého dne. Pokud jste se přišli podívat, věříme, že jste si akci užili stejně jako my, a rádi bychom Vás už nyní pozvali na další, již třetí ročník. Ten se uskuteční v sobotu 19. července 2025 na Hale Adršpach. Těšíme se na Vás!

Za SDHDA Hana Kubiasová
Foto: Matěj Komár, td

SRPEN

Osmašedesátý ve skalách i v nás

28. srpna jsme si připomněli den, kdy armády pěti států Varšavské smlouvy (SSSR, Bulharska, MLR, NDR a Polska) vjely do Československa na pozvání, které v srpnu 1968 Leonidu Brežněvovi poslali Alois Indra, Drahomír Kolder, Oldřich Švestka, Antonín Kapek a Vasil Biľak.

Zvací dopis obsahoval výzvu k pomoci všemi prostředky proti „hrozící kontrarevoluci v Československu“. Následná okupace ukončila tzv. Pražské jaro. Bezprostředním důsledkem vpádu bylo podle dostupných údajů 137 zavražděných, desetitisíce režimem pronásledovaných a ze země vyhnaných Čechoslováků. A posléze nástup normalizace.

Nepodvolili se ale všichni. Lezení bylo a je sférou statečnosti a osobní odvahy a za protest proti okupaci hrozila perzekuce, vyhazov z práce a popotahování veřejnou bezpečností. Proto ti, kdo na Milencích v roce 1969 vyjádřili postoj části obyvatelstva k politické zradě, si stále zaslouží naši úctu. Zároveň nehaňme ani toho, kdo na sebe vzal nelehký úkol a nápis na odporný a vyděračský nátlak úřadů odstranil.

V roce 2018 se pětimetrová písmena 21. SRPEN FŮJ na Milencích objevila znovu jako připomínka, že zapomnění je sice sladké, ale nebezpečné, a že se dějiny mohou opakovat. Nápis šetřila policie, ale za pár dnů jej dobrovolníci smyli. Tentokrát to nebyla barva, ale jen křída… Dodnes je na Milencích zamalované místo patrné a vyvolává otázky návštěvníků spíš než nápis, na který by si každý za chvíli zvykl.

td

ZÁŘÍ

Sudety nejsou jen cyklistika

V sobotu 7. 9. projel Adršpachem hlavní peloton tradičního cyklistického závodu Rallye Sudety a do kostela v Horním Adršpachu dorazilo 45 bývalých rodáků a jejich potomků, kteří se účastnili 4. ročníku česko-německých Dnů setkávání v Teplicích nad Metují.

Následovala procházka z Adršpachu přes Libnou do Zdoňova a od 16 hodin se v opraveném kině v Teplicích nad Metují konala beseda s pamětníky Annou Feigelovou, Siegelinde Birkeovou a Gotthardtem Schrollem. Pan Schroll je rodák z Teplic, vyhnanec a autor tří knih věnovaných násilí na Teplicku. Panu Schrollovi bylo letos 96 let, ale na pódium v teplickém kině vyšel bez pomoci, odpovídal hlasem pevným a jasným a bylo vidět, jak může někdo, kdo tady přes 50 let nežije, milovat svůj rodný kraj. Byl to silný zážitek, který korunovalo ocenění panu Schrollovi od hasičů Teplic nad Metují.

Svatý Václav v mechu zarytý a znovu vztyčený

Když nám zavolala Naďa Mocková s dotazem, zda víme, že sochu sv. Václava srazil za bouře vyvrácený strom, viděli jsme to v černých barvách. Když pískovcovou sochu povalí padající strom z metr padesát vysokého soklu, musel by být zázrak, kdyby se nepotloukla. A asi to zázrak opravdu byl…

Při bližší obhlídce, kterou jsme provedli s Lukášem Krecbachem, jsme zjistili, že Václav skočil šipku do mechu a že si zřejmě jen natloukl frňák. Ale dokud jsme ho nezvedli do svislé polohy, nemohli jsme vědět, jestli není prasklý… Svolali jsme pár lidí, Pepa Thurik z TS okamžitě dorazil a mistrovsky ovládl JCB, Lukáš Krecbach uvolnil přístup k soše, restaurátor Tomáš Lanta všechno dirigoval a měl na povel, aby se něco nepokazilo. A nepokazilo. Díky všem, kdo nabízeli pomoc, i těm, kdo se o osud sochy strachovali. Václav stojí a oroduje za nás. A drobná poznámka: zjistili jsme, že se někdo v dobré víře pokoušel očistit nápis na soklu, čímž nápis poškodil. Prosím, nepouštějte se do ochotnického „restaurování“, které může sochám ublížit. Tomáš Lanta slíbil, že jakmile počasí trochu dovolí, tak nápis zrenovuje. A v průběhu příštího roku provedeme kompletní zmapování drobných sakrálních památek v katastru, abychom věděli, jak se jim vede…

Foto Míla Geregová, Tomáš Dimter

Telegrafická zpráva o povodni

Zářijové povodně v Adršpachu – na rozdíl od některých obcí na Broumovsku, ale hlavně na Jesenicku – nezpůsobily extrémní škody, přesto otestovaly připravenost obce na živelní pohromy.

11. 9. 2024
Na zvýšený stav vodních toků a vytrvalý déšť avizovaný v médiích jsme se připravovali upuštěním rybníka v Horním Adršpachu, předzásobením dostatečným množstvím pytlů a písku, monitoringem stavu koryta a prohlídkou vodních toků z hlediska jejich průtočnosti. Prostřednictvím obecních informačních kanálů jsme s předstihem varovali před nadcházejícími dešti a informovali o možných opatření včetně evakuace.

12. 9., 9.00 hod.
Zasedla protipovodňová komise ve složení starosta Jakub Vajda, místostarosta Tomáš Dimter a velitel SDH Josef Thurik. V pravidelném kontaktu jsme byli se zástupci Odboru životního prostředí v Broumově a společně koordinovali vyhlašování 2., resp. 3. stupně povodňové aktivity. Současně jsme byli v kontaktu se zástupci sousedních obcí, zejména Teplic nad Metují. Hasičské hlídky monitorovaly ve dvouhodinových intervalech stav vodních toků a podávaly informace vedení obce.

13. 9.
Z důvodu stoupající hladiny Metuje a zalití části turistického okruhu v jejím bezprostředním okolí a riziku pádu stromů došlo v odpoledních hodinách k uzavření skalního města. Adršpašský potok se vylil z koryta v Dolním Adršpachu mezi č.p. 66 až 82. Všech 18 hostů hotelu Skalní mlýn bylo v dopoledních hodinách preventivně přesunuto do jiného hotelového zařízení mimo záplavovou oblast nebo lokalitu úplně opustili. Metuje zaplavila nivu v prostoru mezi zdoňovskou křižovatkou a hotelem Skalní mlýn.

14. 09., 12.33 hod.
Starosta vyhlásil 3. povodňový stupeň. Protipovodňová komise spustila přípravu evakuačních prostor v katastru obce pro případný příjem evakuovaných. Ve střední části Dolního Adršpachu došlo k vylití vodního toku z koryta a bezprostřednímu ohrožení několika nemovitostí.

15. 9., 12.00 hod.
Starosta preventivně nařídil evakuaci 8 obyvatel z budov č.p. 66, 68, 69, 70, 82 v Dolním Adršpachu. Stav Adršpašského potoka kulminoval.
17.00 hod. Starosta zrušil nařízenou evakuaci a odvolal 3. povodňový stupeň.

16. 9., 8.00 hod.
Starosta zrušil 2. povodňový stupeň.

K materiálním škodám či škodám na majetku došlo v Dolním Adršpachu v Hotelu Skalní mlýn (č.p. 1), kde voda zaplavila celé přízemí včetně tepelných čerpadel do výše 1 metru, dále došlo k poškození nádrží na LPG a ČOV. V katastru obce byly dále postiženy zahrady u č.p. 66, 68, 81, 82, dvorek, resp. stodola č.p. 69/70, garáž (u č.p. 82) a sklep (č.p. 68).

Tomáš Dimter, místostarosta

Jsem nesmírně rád, že až na nevelké materiální škody naše obec nebyla povodní významně poškozena. Na tomto místě děkuji adršpašským hasičům za jejich obětavost a obrovské nasazení! Jednotka fungovala skvěle. Díky!
Poděkovat chci i Týně Bláhové ze statku v Horním Adršpachu, která okamžitě sama nabídla pomoc a techniku, kterou jsme využili! Stejně tak děkuji i několika dalším obyvatelům, kteří dobrovolně přiložili ruku k dílu nebo byli k ochotni pomoci. Nebylo jich mnoho, ale o to cennější jejich pomoc byla. Díky!

Jakub Vajda, starosta

ŘÍJEN

Adršpašský kros pod taktovku SKI Adršpach

19. října jsme za nečekaně příznivého počasí pořádali krajský pohár Královéhradeckého kraje, závod v přespolním běhu lyžařů běžců. Šlo o 3. ročník Adršpašského krosu. Zúčastnilo se téměř 190 dětí z klubů i individuálních běžců a běžkyň celého kraje.

Každým rokem počet závodníků a závodnic stoupá, za což jsme moc vděčni. Za podporu a sponzorství děkujeme obci Adršpach, Technickým službám, Tučkovým za proviant, za trubičky od Stěnavy Tomáši Janákovi, společnosti Albi za ceny, ale také příznivcům, podporovatelům, rodičům a všem nadšencům za to, že dobrovolně a nezištně přiložili ruku k dílu. Bez nich bychom to nezvládli.
Moc gratulujeme všem účastníkům a účastnicím, obzvlášť těm „našim“, kteří si závod užili a vše parádně zvládli. Krásné čtvrté místo obsadil Hynek Šanda, na sedmém místě doběhl ve své kategorii Filip Šretr, na devátém Nikolka Šedivá a desátá Natálka Šandová.
Vše bylo zakončeno výborným guláškem a možností navštívit Adršpašsko-teplické skalní město.

Za klub s pozdravem Kristýna Šretrová

Dýňování na zámku

Poslední říjnový pátek se nesl ve znamení mohutného dlabání. Proběhl druhý ročník Adršpašského dýňování a i letos se přihlásilo tolik zájemců, že jsme další již museli odmítat.

Padesát dětí s doprovodem si přišlo na zámek vyřezat a ozdobit dýni. Odborná porota vybrala a ocenila ve dvou kolech ty nejkrásnější, ale malý dáreček si odnesli všichni. Děti pak čekala cesta do skal, kde akce pokračovala. Tematické občerstvení přichystal Rostislav Nevoránek.
Po setmění se malí odvážlivci vydali na strašidelnou stezku u vstupu do skal. Skalní sluje a zákoutí ožily díky tajemným strašidlům, která měla pro všechny účastníky připravené zábavné úkoly. Za svou odvahu a šikovnost pak byly děti sladce odměněny.
Děkujeme všem malým i velkým strašidlům, která se odvážila na naši tajemnou stezku, a už teď se těšíme na další ročník!

Jolana Jánská a Linda Krecbachová

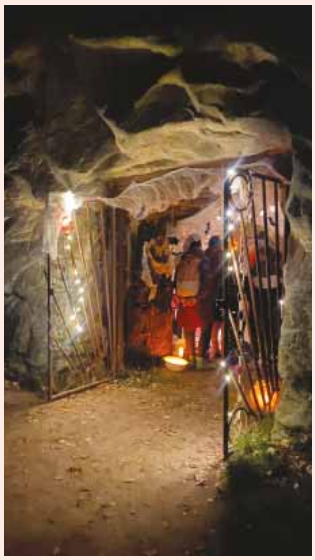

Zámecký Nepomuk jako nový

Když z nádvoří adršpašského zámku zmizela v červnu loňského roku litinová socha Jana Nepomuckého, mnozí spoluobčané propadli obavám, že ji někdo ukradl jako pískovcovou vázu z nádvoří tamtéž před několika lety.

Tentokrát bylo všechno v pořádku. Restaurátoři Matouš Hons (litina) a Tomáš Lanta (pískovec) za vydatné pomoci Pepy Thurika z Technických služeb demontovali unikátní plastiku, aby se po více než sto letech dočkala nezbytného restaurování. Jde o jednoho ze čtyř litinových Nepomuků v republice, ten náš je paradoxně nejlépe dochovaný, a to i přesto, že mu chyběla svatozář, palmová ratolest, srdce na řetězu, navíc byl Kristus na kříži uražený, chyběla mu část paže, kamenný nápis na soklu byl vytlučený, litina rozlámaná a rezavá. Restaurátor Matouš Hons to popsal velmi výmluvně: „Bylo to za minutu dvanáct. Do plastiky spousty let zatékalo, vnitřek byl silně poškozen korozí, hrozila destrukce celé plastiky. Silně poškozen byl i pískovcový sokl, jehož statiku narušovaly pozůstatky kořenového systému předchozích dvou mohutných lip.“

Ale nebýt před třiceti lety dobré vůle Karla Krecbacha a Jaroslava Nekvindy z JZD, kteří nechali litinovou sochu z kopřiv vztyčit a alespoň provizorně svařit, nebylo by dnes co restaurovat. Dřív nebo později by socha skončila ve sběrně surovin…

Po čtyřech měsících, v sobotu 23. listopadu, vedení obce uspořádalo malou oslavu k odhalení a vysvěcení restaurované sochy, o které možná spousta místních ani neví, že tu je. A že je opravdu unikátní. Na zámek dorazily čtyři desítky lidí, ve stejnokrojích se zúčastnili zástupci obou adršpašských hasičských spolků a zájemci o dění ve vsi. Akci zorganizoval místostarosta Tomáš Dimter, který popsal význam zemského světce pro Adršpach, restaurátoři Matouš Hons a Tomáš Lanta přiblížili postup restaurování a broumovský děkan Martin Lanži promluvil o Janu Nepomuckém, vysvětlil význam svěcení, které posléze provedl… Monika Nekvidnová a Jolana Jánská nachystaly na zámku svařák na zahřátí a drobné občerstvení, Rosťa Nevoránek napekl svatební koláčky a hasiči z Horního zajistili kyvadlovou dopravu, protože na cestách to klouzalo. Díky jim i každému, kdo dorazil. Nový Johánek je krásný, přijďte se přesvědčit na vlastní oči.

Zámecký advent po 80 letech

Naposledy se advent na zámku slavil v roce 1944, kdy jeho majitelé, tedy rodina Nádherných, netušili, že je to pro ně naposledy. A pak v prosinci 2024. Adršpach má dvě přirozená centra, ale jednu duši. Po volbách jsme slíbili, že pokud se podaří dobudovat chodník, budeme advent slavit střídavě v Horním a Dolním. K dokončení chodníku letos chyběl tak týden, ale slib je slib…

Díky tomu, že hornoadršpašští hasiči (Díky, Martine!) pro obec dýchají, bylo možné zajistit kyvadlovou dopravu z Horního do Dolního a zpět.
A jak vypadala první adventní neděle, která se nese ve znamení naděje, na zámku? Zámecký areál s restaurovaným Nepomukem byl z poloviny zaplněn, naše děti krásně pěly, až se dospělým leskly oči dojetím, svařák Halyny Jánské byl horký a jako cumel, starosta s místostarostou shromážděné pozdravili a připomněli, že stačilo málo a ze zámku by nebylo centrum dolní části obce, ale třeba tržnice… Zavzpomínali jsme si také na sousedy a sousedky, kteří nás letos opustili, tedy na Vojtu Tölga, Alici Šulcovou, Marii „Kolmery“ Kolářovou a Zdeňka Pokorného. Pak popřáli krásné svátky a jako pozornost předali obecní betlémky ze včelího vosku a dřevěné andílky od Gábiny a Honzy Šprincových. Strom krásně svítil a hasič Martin Patrný ochotně všechny Horňáky rozvezl. Víme, že na změny se těžko zvyká, ale tahle aspoň pro nás stála za to.
Samozřejmě svítil i betlém a stromek také před úřadem v Horním Adršpachu.

td, foto Linda Krecbachová, Pavla Brandová

Čertohrátky v Adršpašských skalách

Advent v Adršpašských skalách opět ožil Čertohrátkami! V sobotu 7. prosince od 10 hodin čekali na malé a velké návštěvníky pekelníci a prověřovali jejich dovednosti v řadě čertovských soutěží.

Všechny odvážné účastníky odměnil Mikuláš s Andělem. Po splnění soutěžních úkolů se všichni mohli zahřát u ohně a opéct si špekáčky, děti si dát horký čaj a dospělí něco ostřejšího. Akci uspořádaly Technické služby Adršpach ve spolupráci s DDM Ulita Broumov.

TIC Adršpašské skály

PROSINEC

Vánoční posezení seniorů 2024

Dne 12. 12. 2024 obec pořádala tradiční Vánoční posezení v závodní jídelně Continental. Těšili jsme se, že nemusíme ten den řešit každodenní běžné starosti, ale že nás čeká celé pozdní odpoledne plné zábavy, jídla a tance.

Jako první promluvil k přítomným seniorům pan starosta Jakub Vajda, který – byť zdravotně indisponován - přivítal seniory, děti ze ZŠ a pronesl několik vět. Na závěr popřál všem seniorům pohodové vánoční svátky a do nového roku hodně štěstí a pevné zdraví. O kulturní vložku se v úvodu postaraly děti ze ZŠ pod taktovkou paní ředitelky Gottsteinové a senioři poděkovali svým potleskem dětem za krásné vystoupení. Děti pak ještě rozdávaly seniorům hezké vánoční blahopřání. Následoval pozdní oběd a k tomu nám hrála hudební skupina ELKA MUSIC. Kolem 17. hodiny nám zatančil taneční soubor B.U.K. Zdoňov, kde děvčata svým kankánem všechny rozveselila. Po 19. hodině se v jídelně skupina vytrvalých tanečníků a tanečnic rozjela a závěr byl opravdu úžasný. Tancovalo se s elánem, který se jen tak nevidí.

Chtěla bych poděkovat všem, kteří až do konce akce pomáhali s úklidem. Děkuji také zastupitelům obce za schválené finanční prostředky, firmě Continental, zastoupené panem Milanem Hornychem, a děvčatům ze závodní jídelny.

Na závěr přeji všem seniorům do nového roku 2025 pevné zdraví, hodně elánu a splnění všech přání.

Text a foto Hana Balínová

Vánoční koncert

Vánoční koncert, který proběh v sobotu 21. prosince v kostele Povýšení svatého Kříže v Horním Adršpachu v podání tria Musica Organum z Holešova, přilákal na šedesát návštěvníků z Ádru a okolí.

Dokonalý soprán Kateřiny Juráškové a jasný hlas trubky Petra Juráška, stejně jako clavicembalo a varhanní pozitiv, na které hrál Jiří Šon, nás naladily v ledovém kostele na nadcházející Vánoce. Výtěžek dobrovolného vstupného ve výši 8383 Kč poputuje na opravu místních varhan.

V lednu dorazí krajský církevní organolog, aby zjistil rozsah jejich poškození, a pak se uvidí, jak dál. Za pomoc s přípravou koncertu děkuju Pavle Brandové a jejím dcerám, taky Katce, Jirkovi, Róze a Terezce Menšíkovým, Anče Cermanové, Hance Smělé a taky Františkovi Cahovi a Vendovi Novákovi. Na letošek chystáme velké vánoční překvapení!

td, fotky: Lenka Šretrová, Pavla Brandová a Hanka Smělá

LEDEN

Tři králové chodili Adršpachem

Dvě tříkrálové skupiny prošly v neděli 12. ledna zimním Adršpachem, aby koledami a křídou psaným K+M+B 2025 potěšily 50 domácností. Tři králové, v Adršpachu máme královny, ušly 13 kilometrů a vykoledovaly pro oblastní charitu 12 620 Kč.

Děkujeme štědrým obyvatelům, ale také (a zejména) Pavle Brandové a Katce Menšíkové, které vloni s nápadem přišly a letos akci dotáhly k dokonalosti. A samozřejmě jejich úžasným dcerám Terezce a Róze Menšíkovým, resp. Bětce, Emily a Evelyn Brandovým. Taky Emě Konečné a Vendule Hronkové s fenkou Polynkou. Tak zase za rok.

Fotky Katka Menšíková a Pavla Brandová

Pomáháme ptačí říši

Adršpach je součástí Ptačí oblasti Broumovsko a jejím hlavním zájmem je ochrana výra velkého a sokola stěhovavého, kteří osídlují skalní města. Mezi další chráněné ptáky patří čáp černý, datel černý, holub doupňák nebo sýc rousný.

Když jsme na obci uvažovali o tom, jak přispět k ochraně ptactva, napadlo nás zapojit do širšího projektu co největší počet obyvatel, včetně dětí. Krmení ptáků je nejrozšířenější formou aktivní interakce mezi člověkem a divokou přírodou, například ve Velké Británii krmí ptáky každá druhá domácnost a na jedno krmítko tam přilétá až devět různých druhů ptáků. Za rok obyvatelé Británie spotřebují 150 000 tun různých krmiv.

V Adršpachu chceme podpořit všechny obyvatele, kteří přispívají k tomu, aby se nám lépe žilo, třeba i ochranou přírody. Všem, kdo mají zájem a ochotu přispět k lepšímu životu ptactva v zimě, nabízíme příspěvek na přikrmování v podobě neloupané slunečnice po 5, 10, 15 nebo 25 kilech. Sáčky nebo pytle si můžete vyzvednout na obecním úřadu.

Má to ovšem dvě podmínky: všichni, kdo se zapojí do tohoto projektu, budou muset pořídit během zimy a předjaří 3 snímky ptáčků na krmítku nebo u krmítka a zúčastnit se Ptačí hodinky, což je pravidelné celostátní sčítání ptactva, které připadá na 10.–12. ledna 2025 (více na www.ptacihodinka.birdlife.cz). Věříme, že náš společný zájem může přispět dobré věci…

Druhým „ptačím projektem“ je výroba a instalace ptačích budek. Po konzultacích se zástupci

CHKO Broumovsko a Českou ornitologickou společností chceme pro naše děti ze školičky a ze školy připravit ptačí budky jako skládačku, kterou si doma samy děti, případně s rodiči stlučou, a pak si společně s ochránci přírody každé dítě vybere místo, kam budku zavěsí. Děti pak budou moci pozorovat, zda je budka obsazená, naučí se ji čistit, případně opravovat... Samozřejmou součástí projektu je přednáška o druzích místních ptáků a způsobu jejich života.

PŘIKRMOVAT, NEBO NEPŘIKRMOVAT?

Pro

Občas se objevují pochybnosti o tom, zda je přikrmování pro ptactvo vhodné a prospěšné. Podle vědeckých studií má přikrmování řadu pozitiv, jak potvrzuje shrnutí na webu birdlife.cz, který provozuje Česká ornitologická společnost: „Ptáci, kteří krmítka využívají, si udržují celkově lepší kondici, lépe přežívají nepříznivá období, odchovávají více mláďat, mají lepší imunitní reakce, často zvyšují populační hustoty. Populace mnoha druhů podporovaných potravou zvyšuje početnost jak lokálně, tak na úrovni států. Dostupná potrava pomáhá hlavně v energeticky náročných obdobích, u nás především při silných mrazech a při námraze… V poslední době se navíc objevují i studie zaměřené na člověka, který ve stále urbanizovanějším prostředí ztrácí přímý kontakt s přírodou. Krmítko plné ptáků pak tento kontakt pomáhá udržovat, čímž přispívá k psychické pohodě lidí a k jejich mentálnímu zdraví. Z ptáků na krmítku máme zkrátka radost a dobrou náladu, což je zřejmě hlavní důvod, proč si přikrmování ptáků získává stále větší oblibu a proč za něj vydáváme i desetitisíce korun ročně.Ve výčtu pozitiv nesmíme zapomenout ani na sociální prvek, kdy sdílení pozorování, hlavně fotografií, opět přispívá ke zdravému fungování mezilidských vztahů. Pro děti a pro seniory často představuje nejbližší, případně jediný přímý kontakt s volně žijícími ptáky.“ A samozřejmě má význam občanská věda, jako je Ptačí hodinka.

Proti

Masivní a plošné přikrmování může vést až ke změnám migračního chování. Když jednotlivým ptákům umožníme přežít v oblastech, které pro ně dříve byly po část roku neobyvatelné, dochází k vyhasnutí migračního pudu, protože zůstat na místě je výhodnější než podstupovat nebezpečí na nejisté tahové cestě. Změnit se může i směr tahu; například některé naše pěnice černohlavé místo do jižní Evropy létají zimovat na krmítka do Británie – severozápadně od svých hnízdišť. Tito ptáci mají také kratší křídla, a protože z bližších zimovišť přilétají dříve, vytváří se rozmnožovací bariéra mezi nimi a ptáky zimujícími ve Středomoří.

Větší koncentrace ptactva na krmítku také může znamenat větší riziko šíření závažných chorob. Ve volné přírodě není běžný tak intenzivní kontakt mezi jednotlivými druhy ptáků, což se stalo téměř osudným zvonkům, které decimuje bičenka drůbeží (Trichomonas gallinae). Tento parazit – běžný u holubovitých ptáků – zvládl populaci zvonků za deset let snížit na méně než třetinu.

Pokud se rozhodneme přikrmovat, musíme si být vědomi i možných negativních dopadů.

Dvojstranu připravil Tomáš Dimter

Jak správně přikrmovat?

- Krmit s mírou, nepřekrmovat. Nevadí, pokud krmítko zůstane po nějaký čas prázdné.
- Krmíme hlavně v zimním období při nízké teplotě a sněhové pokrývce, kdy je pro druhy nejtěžší najít dost potravy.
- Mimo zimní období hrozí vyšší riziko přenosu chorob, ptáci mají jiné potravní nároky a přikrmovat tak, abychom omylem neublížili, je mnohem obtížnější. Uzpůsobíme proto raději zahradu, balkon či své okolí tak, aby ptáci našli dostatek přirozené potravy a úkrytů. Pomůžeme tím i hmyzu, nejen ptákům. Sázejte keře a stromy!
- Pro snížení rizika přenosu nemoci na krmítkách doporučujeme mít raději víc menších krmítek než jedno velké.
- Krmítka je potřeba pravidelně čistit horkou vodou (jednou týdně).
- Pravidelně sledujte ptáky na krmítku a v případě podezření na výskyt nakaženého ptáka vyhoďte veškerou potravu na krmítku i pod ním a místo vydezinfikujte. Po opláchnutí nechte krmítko řádně vyschnout a alespoň na dva týdny krmení přerušte. Napadení jedinci jsou apatičtí, působí „rozcuchaným“ dojmem. Posedávají na krmítku, ale nemohou polykat potravu. Sami se nákazy obávat nemusíme.
- Krmítka umisťujeme daleko od nezabezpečených skleněných ploch.
- Krmítka umisťujeme na klidné a dobře přehledné místo, nejlépe ve stínu, odkud mají ptáci rozhled a mohou včas uniknout před případnými predátory, jakými jsou i domácí kočky.
- Špatnou nabídkou potravy nebo zkaženým jídlem můžeme ptákům ublížit. Nezdravé jídlo nebo nepůvodní krmivo může mít negativní dopady na jednotlivé druhy i celá společenstva.
- Ptákům se snažíme nabídnout pestrou nabídku kvalitního krmiva, které pochází z ověřených zdrojů. Pestrá nabídka přiláká zároveň víc druhů.
- Potrava musí být vždy chráněna před sněhem a deštěm, aby se nekazila.
- Nikdy nekrmíme plesnivým či jinak zkaženým krmivem. Vhodné potraviny z naší kuchyně, jako je vařená rýže, maso nebo lůj, nesmějí být kořeněné, solené, uzené, přepálené apod.

Nejčastější návštěvníci krmítek

sýkora koňadra

sýkora modřinka

sýkora babka

kos černý

hýl obecný

stehlík obecný

vrabec polní

brhlík lesní

dlask tlustozobý

zvonek zelený

čížek lesní

sojka obecná

Do týdne po vyhlášení nápadu na přikrmování ptactva se přihlásily skoro tři desítky občanů k odběru neloupané slunečnice. Přicházejí první obrázky a zprávy, jako první otiskujeme výčet rodiny Hauckovy.

Výčet opeřenců
(Hauckovi, Dolní Adršpach 9)
Sýkorka koňadra: 8–12 ks
Sýkorka modřinka: 3 páry
Sýkorka babka: 2 páry
Sýkorka uhelníček: 1 pár
Kos: 1–2 ks
Sojka: 4–7 ks
Straka: 2 ks
Budníček: 1 ks
Strakapoud: 1 ks (lojové koule)
Žluva: 1 ks (lojové koule)
V lednu přilétají hejna zvonků a strnadů
A další: srnka – pravidelně na slunečnici, kuna – lojové koule, liška – lojové koule a je-li hladová, nepohrdne slunečnicí.

Ze života na zámku

Unikátní a poprvé publikované fotografie z rodinného archivu Tomáše Límana, jehož prababička Kateřina Segertová, roz. Ladová žila a pracovala na zámku. Fotografie vznikly ve 30. letech. Želbohu rodina pana Límana žádné další informace o životě na zámku nebo kulinářských zálibách rodiny Nádherných nemá. Zbyly pouze tyto snímky...

Adršpach, zámek, naši

Adršpach, vlevo stojí Vendula, vpravo Míla, vlevo sedí teta Radličková, šéfka zámecké kuchyně barona Nádherného, Fanda Segert, Kateřina Segertová a rodina ředitele místní školy

Adršpach, zámek, děti Segertovi

Adršpach, zámek, na nádvoří

Hospodářská budova, Adršpach

Adršpach, u zámeckého rybníka

Kostel Povýšení svatého Kříže

Náš kostel byl postaven v letech 1827 až 1831 a je zasvěcen Povýšení svatého Kříže, jak je patrné na oltářním obrazu z 2. pol. 19 století. Povýšení svatého Kříže je legendární událost, při které křesťané znovu získali svatý Kříž, na kterém byl ukřižován Ježíš Kristus. Byzantský císař Herakleios v 7. století přemohl perského velkokrále Husrava II. a tak prý získal, převezl a v Jeruzalémě vztyčil (povýšil) pravý Kříž na oltáři či Golgotě. Svátek se v kalendáři katolické církve slaví 14. září a připomíná utrpení Ježíše Krista.

Zajímavosti našeho kostela

Náhrobníky
Pod kruchtou vpravo za vchodem jsou umístěny 2 náhrobníky, jeden s orlem s rozepjatými křídly a s nápisem. Na druhém jsou vyobrazeny dva andílci kroužící kolem reliéfu kříže.

Varhany
Původní varhany, které byly instalovány v roce 1831, nahradil broumovský varhanář Paul Noske v roce 1895 za dvoumanuálové. Při jejich stavbě využil části původních varhan. Za práci si řekl 594 zlatých. V roce 1910 došlo k poslední významnější opravě. Od té doby varhany chátrají.

Střecha
Původně měl kostel cibulovitou věž pokrytou plechem. Báň se v roce 1946 rozpadla a o mnoho let později byla nahrazena současnou jehlovou střechou. Kostel získal novou střechu v roce 2006. Věž byla osazena hodinami v roce 1978. O natahování hodin se staraly rodiny Thurikova, Samkova a poslední roky hodinový stroj natahuje rodina Novákova, nejprve Václav Novák starší, v posledních letech Václav mladší.

Zvony
Kostel měl původně 3 zvony, přičemž v roce 1916 byly dva rekvírovány pro válečné účely, velký o váze 240 kg byl rozbit. V roce 1921 získal kostel tři nové zvony, které odlil Oktav Wintr z Broumova. S 2. světovou válkou byly opět sňaty a zabaveny. Dodnes je ve věži jeden zvon s průměrem 70 cm a výškou 52 cm a je zasvěcený svatému Ondřejovi. Zvonění neobstarává úder srdce zvonu do pláště, ale elektronicky řízený mechanismus s kladívkem.

Fotoreportáž z kostela

Děti z naší školy navštívily kostel Povýšení svatého Kříže a nafotily parádní snímky

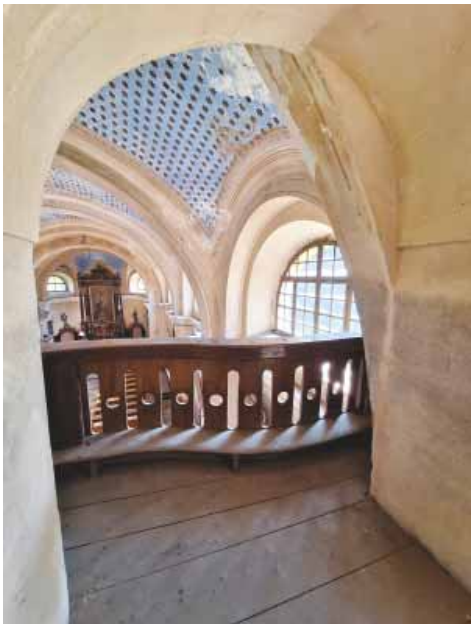

Krátká zpráva z naší školičky

Naše malotřídní škola v Adršpachu má za sebou úspěšný rok plný významných událostí a úspěchů. Rádi bychom se s vámi podělili o to nejdůležitější, co se nám podařilo.

V loňském roce jsme měli vynikající výsledky ve srovnávacích SCIO testech v anglickém jazyce, kde někteří naši žáci dosáhli dokonce úrovně B2. Na této úrovni se dokážete účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že můžete vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími. Dokážete se aktivně zapojit do diskuse o známých tématech, vysvětlovat a obhajovat své názory. Navíc se pět našich žáků poprvé zúčastnilo mezinárodní anglické soutěže English Star a všichni získali více než 90 bodů ze 100. K těmto výsledkům přispěly také dobrovolné odpolední hodiny anglické konverzace. Skvělé výsledky dětí odrážejí jejich pilnou práci a odhodlání.
Výborných výsledků děti dosáhly také v českém jazyce. Velký posun udělaly zejména v oblasti práce s textem, což je směr, kterým se snažíme v českém jazyce ubírat. Naši žáci prokázali skvělé dovednosti a znalosti, což je pro nás velkým úspěchem a motivací do budoucna.

Rádi bychom touto cestou poděkovali manželům Thurikovým, kteří pro mateřskou i základní školu uspořádali Den s hasiči. Děti se mnohé dozvěděly, měly možnost prohlédnout si hasičská auta a veškerou výbavu. Vyzkoušely si také vystříhávání plechu pneumatickými nůžkami a sestřelování lahví proudnicí. Na oběd si děti opekly buřty a na závěr se projely hasičským autem.

Jedním z významných zážitků pro naše žáky byla účast na představení Divadla Drak, které jsme mohli financovat díky získanému grantu z MAS Broumovsko. Divadlo Drak je pro nás srdeční záležitostí a jsme rádi, že jsme mohli dětem zprostředkovat tento kulturní zážitek.
V oblasti kultury se nám také velmi vydařila představení, která jsme nacvičili s dětmi. Jelikož bylo v loňském roce významné výročí 200 let od narození Bedřicha Smetany, připravili jsme netradiční vánoční vystoupení Prodaná nevěsta. Na Den obce se hrála autorská hra Hodinář a na Noc kostelů jsme připravili vernisáž obrazů a maleb. Všechna představení měla velmi pozitivní ohlasy.
Jedna z mála věcí, která se nevydařila podle našich představ, byl lyžák na blátě. Přestože nám tento výlet pokazilo počasí, výjezd jsme zvládli a všichni si ho užili.

Naše mateřská škola byla také velmi aktivní. Děti se letos účastnily každoročního plavání, které financovala obec. Jelikož tato aktivita není povinnou součástí výukového plánu, je zde podpora obce zcela zásadní. Dále si děti měly možnost užít nocování na Bišíku, což byl pro ně obrovský zážitek. Nezapomenutelný moment mohly prožít i maminky, když jim děti ve školce ke Dni matek připravily wellness, raut a představení. Úspěšně pokračovala také předškolní příprava Maxík. Děti se ve školce hravou formou seznamují nejen s angličtinou a pravidelně jednou za měsíc dojíždějí do školy, aby si na ni pozvolna zvykaly.
Ani přes prázdniny se nezahálelo. Ve školce proběhla výmalba společných prostor a ložnice. Do školy jsme připravovali vlastní žákovské knížky, kde je již zaveden nový systém hodnocení našich žáků, který rodičům umožňuje získat lepší přehled o výsledcích svých dětí.

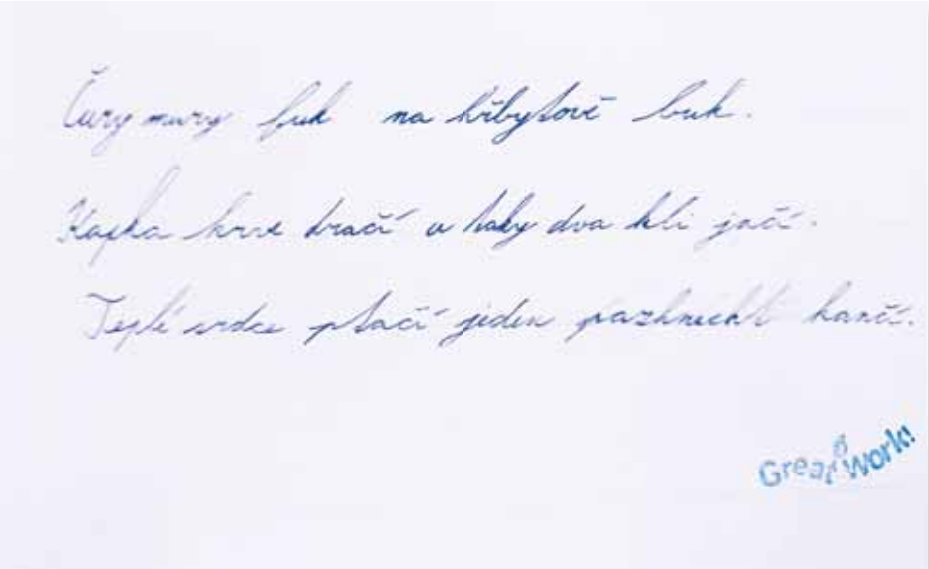

Do nového školního roku jsme vstoupili plni elánu a nových nápadů. Připravovali jsme se na přijímací zkoušky na gymnázia, vánoční představení a adventní čas.
V českém jazyce jsme se nově pustili do dílen psaní, které u dětí podporují fantazii, spolupráci a především formulování vlastních myšlenek. V budoucnu se můžete těšit v Adršpašském zpravodaji na některé z dokončených textů dětí. Prozatím přikládáme malou ochutnávku z projektu Rusalka.
Rádi bychom touto cestou poděkovali obci za velkou podporu, které si velmi vážíme.

Karolína Gottsteinová, ředitelka

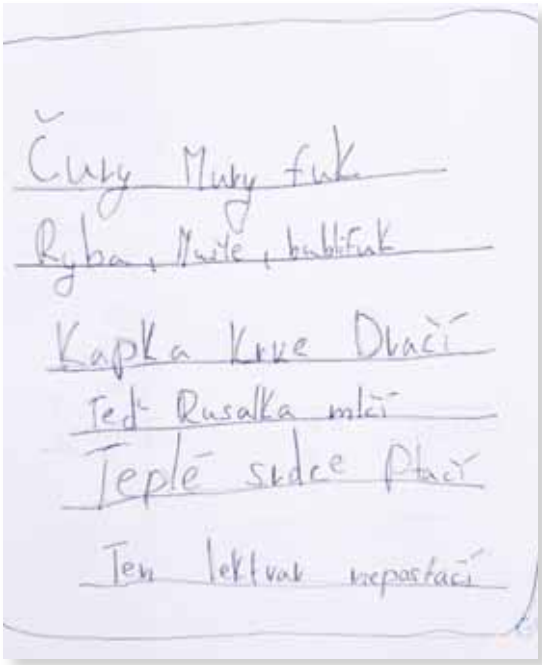

Týden finanční gramotnosti

Týden v prosinci zažili žáci 3. až 5. ročníku neuvěřitelné dobrodružství při týdnu finanční gramotnosti.

V pondělí se žáci a žákyně seznámili se základními pojmy, zjišťovali, jaké jsou výdaje domácnosti, co to je průměrný plat, a také si vypočítali, za jak dlouhou dobu našetří na vysněné auto.
Druhý den řešili slovní úlohy s cizí měnou a seznámili se s převody korun na dolary i eura. V rámci českého jazyka řešili kratší čtení s porozuměním týkající se financí a snažili se rozluštit velkou záhadu „Cesta na místo činu".
Třetí den jsme zahájili povídáním o mincích a bankovkách. Děti odhadovaly, jakou částku si vezmeme na nákup 10 rohlíků, jednoho lízátka nebo na víkend pro celou rodinu, kolik stojí jednotlivé potraviny, Lego či pyžamo.
V další části žáci nakupovali fiktivní dárky pro maminku, tatínka a sourozence. Seznamovali se s termínem sleva a naučili se počítat procenta, a přitom museli uhlídat, aby měli stejně hodnotné dárky pro všechny členy rodiny při započtení slev.
Následně se v dílnách psaní věnovali vymýšlení a psaní příběhu, který se týkal nakupování dárků. Jelikož na příběhu pracovali ve skupině a měli omezený čas, museli velmi dbát na spolupráci a komunikaci ve skupině. Celý projekt prolínaly drobné i velké výzvy v podobě skládání origami či vyrábění školních pomůcek pro mladší děti. Skupiny za všechny aktivity získávaly v průběhu týdne bodové ohodnocení, které jsme vyvěšovali na velkou nástěnku.
Čtvrtý den jsme si povídali o obchodování na burze a za body získané v předchozích dnech děti obchodovaly s ropou, platinou a kávou, což byla velká výzva, ale nakonec se s ní skvěle popraly. Den čtvrtý byl dnem velkých emocí i velkých výdělků.
Páteční, tedy poslední den finanční gramotnosti, byla hlavním tématem dražba, kterou si děti také vyzkoušely. Za získané body (fiktivně přeměněné na peníze 1:1) si ve skupinách mohly vydražit drobnosti a dárky, které jim zpříjemnily předvánoční čas.

Daniela Botková

Světélkování

Vloni naše malotřídní škola uspořádala již tradiční kouzelnou akci Světélkování, která se konala na svatého Martina. Jednalo se o lampionový průvod, který začínal u školy. První zastávka byla na zámku, kde bylo připraveno drobné občerstvení, následně děti také zazpívaly a vyzkoušely si hobby horsing.

Další zastávka byla na louce pod Havraním městem, kde děti procvičovaly házení na cíl a rodiče se protáhli při běhání pro míčky. Akce byla zakončena u ohýnku u skal pod bývalou Náchodskou chatou. Užili jsme si milý podvečer, popovídali si a postupně se vraceli do svých domovů.
Po celou cestu jsme tvořili krásný světélkový průvod s lucernami a lampičkami, které byly vskutku rozmanité. Mohli jsme vidět lampionky ručně vyráběné, ze sklenic, papírové, závěsné i taštičky do ruky. Akci jsme si moc užili a touto cestou ještě jednou děkujeme všem zúčastněným.

Vánoční představení

„Malá vánoční povídka aneb jak jsem se ztratil“ je humorná kniha, kterou s dětmi rádi v předvánočním čase čteme. Inspiraci jsme čerpali z představení Divadla v Dlouhé, kde bylo dílo Ludvíka Aškenazyho velmi zdařile zinscenováno. Příprava představení, jak jsme očekávali, přinesla radost všem zúčastněným. Zároveň vykouzlila úsměv na tvářích diváků.

Příběh o malém klučinovi jsme přepsali pro malou nebojácnou Františku, která se ztratí tatínkovi ve městě. Františka diváky provede Václavským náměstí i Malou stranou. Na svých cestách potká čerty i lampáře, aby nakonec skončila na policejní stanici, kde se jí ujme šéf stanice a jeho pravá ruka policajt Hofmann. Jsme velice rádi, že naše dvouměsíční příprava, čtené zkoušky, příprava choreografií, dekorací i rekvizit měla velké ohlasy. Letos poprvé obsadily velké role i nejmladší děti a zvládly je naprosto skvěle. Pro nás učitelky je největší odměnou, že si děti vystoupení užily a zároveň je obohatilo.

Jaká je pro vás nejlegračnější scéna a proč?

Proki: Holky jezdí s autama, protože tam dělají pohyby jako čůrající pejsek.
Kuba: Jak přišel Franta D. bez Františky, jak jsou malí.
Hynďa: Jak volají Deniska a Oli: „Ale ne!“
Míra: Sousedi – je jich hodně a mluví blbosti.
Max: Hofmann, pište!
Domča: Jak policajt říká Marie místo Maruna.

Je nějaká scéna, které se obáváte?

Evelka: Přechodů mezi písničkami a prostoru v jídelně, protože ho neznáme.
Oli: Jak zpíváme výslech, aby to Mílovi dobře dopadlo.
Domča: Jak tančíme s tyčkama, abychom se vlezli na jeviště.
Max: Jak jsem vepředu a luskám, abych neluskal potichu.
Deniska: Bojím se, aby vyšla scéna s čerty.
Míla: Bojím se zpívání Hej, hej, hej mistře.
Tonda: Bojím se, aby se nám to povedlo v pekle.

Co by se mamince honilo hlavou, kdybyste se ztratili?

Proki: Mamka by omdlela (jako maminka Kevina ve filmu Sám doma).
Evelka: Mamka by si myslela, že nás někdo ukradl, a zavolala by policii (já bych se hrozně bála o Bětku).

Co vám přineslo nacvičování?

Oli, Míla: Smích, radost.
Kuba, Tonda: Odvahu do dalšího vystoupení.
Damián: Únavu.
Bětka, Naty: Dobrou náladu.

Aktivity v mateřské škole Adršpach za první pololetí školního roku 2024/2025

Naše mateřská škola Adršpach měla opravdu nabité a vzrušující první pololetí školního roku 2024/2025, plné různorodých aktivit a zážitků pro děti. Rádi se s vámi podělíme o nejdůležitější události a akce, které jsme společně prožili.

ZÁŘÍ

Hrací den: Školní rok jsme začali hracím dnem, kde si děti mohly volně hrát a seznamovat se s novými kamarády.

Lekce plavání: Zahájili jsme sérii plaveckých lekcí, které probíhaly každé pondělí. Děti se učily základy plavání a užívaly si čas ve vodě.

ŘÍJEN

Výlet do Adršpašských skal: Děti měly možnost obdivovat krásy přírody při výletě do našeho skalního města.

Narozeninové oslavy: Pravidelně jsme slavili narozeniny našich malých oslavenců.

Procházky do přírody: Časté výlety do okolní přírody nám pomohly prozkoumat místní flóru a faunu.

MAXÍK v ZŠ: Předškoláci navštívili základní školu a zúčastnili se zábavných vzdělávacích aktivit.

LISTOPAD

Dušičky – světýlka pro babičku a dědečka: Vzpomínali jsme na naše blízké se světýlky a povídáním.

Oslava sv. Martina: Připravili jsme tradiční svatomartinské pečivo a užili si zábavný den plný aktivit.

Pečením provoněná školka: Naše školka voněla po jablkách a skořici, když jsme s dětmi pekli a vařili.

Vánoční tvoření: Společná výroba vánočních ozdob a dekorací v doprovodu rodičů.

PROSINEC

Rozsvícení vánočního stromu: Zapojili jsme se do tradičního rozsvěcení vánočního stromu na zámku.

Čertíci a andílci: Děti se převlékly za čertíky a andílky a užívaly si mikulášskou nadílku.

Zdobení perníčků: Společně jsme zdobili perníčky a vytvořili kouzelnou vánoční atmosféru.

Vánoční vystoupení a posezení: Děti připravily vánoční vystoupení pro rodiče a společně jsme si užili slavnostní odpoledne.

Závěr roku

Zpívání koled na obecním úřadu a v potravinách: Navštívili jsme místní úřady a obchody a zpívali koledy, abychom šířili vánoční náladu.

Vánoční posezení: Připravili jsme občerstvení a slavnostní atmosféru pro odpolední vystoupení.

Loučení s rokem 2024: Popřáli jsme všem pohodové svátky, hodně zdraví a spokojenosti do nového roku. Vzpomínali jsme s láskou na ty, kteří nám chybí.

Těšíme se na další pololetí plné nových dobrodružství a zážitků v naší mateřské škole Adršpach.

Lenka Šretrová

Raketa dětem

BULY

**HRA PRO 2 HRÁČE,
ALE MŮŽEŠ ZA OBA HRÁT I SÁM/SAMA**

POTŘEBUJETE:
pětikorunovou minci jako puk
ukazováček jako hokejku
tužku

PRAVIDLA: Posaďte se proti sobě a zvolte si svou půlku hřiště. Umístěte puk na vhazovací pole uprostřed – buly. Připravte si své ukazováčky na rozstřel. Na povel „3, 2, 1 teď!" oba cvrnkněte do puku proti sobě. Kdo se dostane blíž k soupeřově půlce hřiště, vyhrává buly a začíná. Vítěz cvrnkne do puku a snaží se zasáhnout protihráčovy hráče nebo branku. Když se to podaří, obkreslí puk uvnitř kruhu přesně v místě, kde se zastavil, a zasaženou část kruhu vybarví. Ze stejného místa teď střílí protihráč. Ve cvrnkání se střídáte. Vyhrává ten, kdo zneškodní všechny soupeřovy hráče a brankáře. Když odletí puk mimo hřiště z boku, soupeř vystřeluje z buly, když na straně brankáře, vystřeluje brankář. A góly jsou pro radost.

zneškodněn

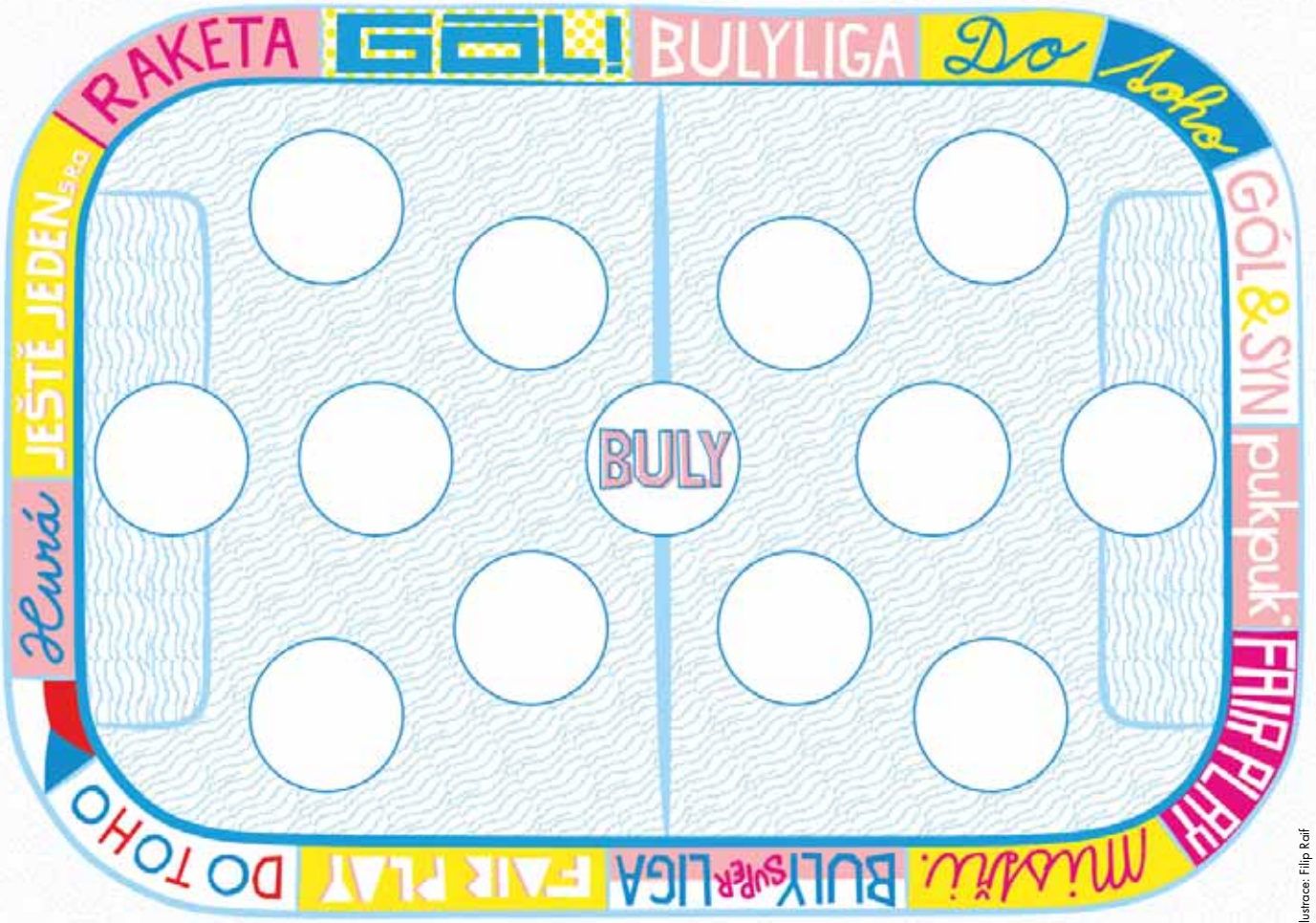

Text: Radush, ilustrace: Filip Raif

Náš kamarád a majitel nakladatelství Labyrint Joachim Dvořák, který má chalupu v nedaleké Bučnici, vydává od roku 2014 nádherný časopis pro děti Raketa, který vedou Radana Litošová a Johana Švejdíková.

OBOUVAČKA

ZIMNÍCH SPORTŮ JE MNOHO A KAŽDÝ MÁ SVÉ DŮLEŽITÉ POMŮCKY, BEZ NICHŽ NEJDE PROVOZOVAT. ZAJÍMAVOU KATEGORIÍ JSOU BOTY. MAJÍ RŮZNÉ VLASTNOSTI A PRO KAŽDÝ SPORT SE HODÍ JINÉ.

PODÍVEJ SE NA OBRÁZKY A PŘIŘAĎ SPRÁVNOU OBUV KE SPORTU, KE KTERÉMU PATŘÍ.

Ilustrace: Gus Scott

Raketa vychází čtyřikrát ročně, neobsahuje žádné reklamy a každé číslo je tematicky zaměřené. Děkujeme za poskytnutí úkolů pro děti. Více na www.raketa-casopis.cz

Včelaření na hraně

Dlouhá léta znali včelaři na Adršpašsku v podstatě jediný vážnější problém, a to byla varoáza, parazitické onemocnění, které je možné léčit konvenční cestou pomocí takzvané tvrdé chemie, nebo alternativně, přičemž výsledky bývají v podstatě stejné. Ještě před pěti lety se nás netýkaly hromadné úhyny včelstev, jaké znají včelaři v celé republice. Mysleli jsme si, že se možná o včely lépe staráme, nebo včelaříme v oblasti, kam se z nakažených včelstev včely nedostanou. Ale dnes víme, že to byla jen iluze.

Každý z nás včelařů zná někoho, kdo během dvou měsíců přišel o pět nebo třeba padesát včelstev v důsledku varoázy.

Jeden víkend je před úlem živo, včelstvo je vitální a projevuje se jako silné a aktivní, ale za týden otevřete úl a je v něm pár včel, plásty plné zásob, plod, o který se nemá kdo starat… Včelstvo z úlu během chvíle zmizelo a včely uhynuly. Nejčastěji pak hynou včelstva nejsilnější. Pravděpodobně je na vině infikace viry, které pronikají do včel vlivem nadměrného rozmnožení parazita varroa destructor, jenž narušuje ochrannou bariéru včelího těla a umožňuje virům vstup do organismu. Tyto viry včelstva oslabují a způsobují, že se líhnou včely neschopné života, například se zakrnělými křídly, zřejmě ale také mohou způsobovat ztrátu prostorové orientace, takže nemocné včely netrefí zpátky do úlu.

Jako by nestačila tato pohroma, zavlečená k nám z Východu v 80. letech, objevila se vloni hned dvě zcela zásadní onemocnění, která ohrožují včelaření jako takové: hniloba včelího plodu a mor včelího plodu. Hniloba včelího plodu je bakteriální onemocnění včel. Oproti moru se toto onemocnění na našem území vyskytuje jen sporadicky, ale shodou nešťastných okolností vloni právě na Broumovsku. Původcem je bakterie Melisococcus plutonius, která neumí vytvářet odolné spóry a v prostředí tak není schopná přežívat desetiletí, jako původce moru. I tak se ale jedná o velice nakažlivé onemocnění, které se rychle šíří do okolních včelstev. Na stanoviště může nákazu zavléci včelař sám, například kontaminovaným včelařským vybavením, voskovým dílem či s oddělkem. Po okolí se poté nákaza šíří zalétáváním včel a loupežemi, při nichž silnější včelstvo loupí medné zásoby ze včelstva slabšího.

Vloni spadl katastr Dolního Adršpachu do ochranného pásma se speciálním režimem pro včelaře, protože od Broumova přes Teplice se začala šířit právě hniloba včelího plodu. Z druhé strany, od Jívky, k nám začíná pronikat mor včelího plodu. Obě choroby je nutné hlásit a v případě pozitivního nálezu dochází ke kompletní likvidaci včelstev. Česká republika speciálně vyznává jediný léčebný prostředek: oheň. Na rozdíl od Rakouska, Německa nebo Švýcarska, kde se intenzivně pracuje na ozdravění včelstev a likvidace není plošná, tak u nás se zlikviduje prakticky všechno. V případě hniloby včelího plodu stačí dokonce jeden pozitivní vzorek na jediném plástu a včelař musí spálit všechna včelstva na stanovišti, i kdyby jich tam měl dvě stě. Tak museli zničit všechna svá včelstva někteří naši kolegové v Teplicích nad Metují. Spálit musí nejen samotná včelstva, která předtím utratí, ale také úly a veškeré vybavení, se kterým mohly včely přijít do styku.

Protože Státní veterinární správa nezvládá nápor žádostí o provedení rozboru a logicky nechává na včelařích, kteří občas nemají ani nejzákladnější znalosti o tom, jak včelstva fungují, natož aby rozpoznali drobné změny v jejich projevech, tak v Adršpachu a Zdoňově jsme zvolili metodu samovyšetření pomocí testů. Všechny testy měly v srpnu negativní výsledek. Co v srpnu vypadalo dobře, se ale může během předjaří a na jaře změnit. Zavčelení krajiny je tak silné, že stačí jedno nakažené včelstvo v pětikilometrové vzdálenosti, a je to jen otázka času, kdy se zavleče choroba do jinak zdravého včelstva.

Do celkového stavu včelstev negativně zasáhl i výskyt melecitózního medu, o kterém píší Hanka a Tomáš Kubiasovi níže. Včely nosí do úlu nektar z květů, ale také sladké výměšky z nejrůznějších mšic, mer nebo červců, kteří žijí například na modřínech. Takové výměšky včely přetvoří na med, který v buňkách během několika dnů zkrystalizuje. Včelař ho v podstatě nedokáže z plástů vytočit, protože vězí tak pevně v buňkách, že při vytáčení plástů dochází k jejich destrukci. Zároveň ale plásty s melecitozním medem nesmí v úle zůstat na zimu, protože ho včely bez přísunu vody v zimě nedokáží strávit a téměř s jistotou by včelstvo zimující na takovém medu do jara nepřežilo nebo do sezóny vstoupilo velmi oslabené. V loňském roce tvořil tento med u někoho přes 50 procent z celkového medného výnosu. Včelaření v takových podmínkách je opravdu výzvou.

Tomáš Dimter

Naši včelaři Hanka a Tomáš Kubiasovi

Letos se nám podařilo získat opět krásný a chutný med, bohužel i včetně melecitózního, často nazývaného „cementový“.

Tento typ medu velmi rychle krystalizuje už v plástech přímo v úlu a jeho získávání je tak mimořádně náročné, protože jej nelze snadno vytočit v medometu.

Naneštěstí se v našem okolí také objevil mor včelího plodu a hniloba, což způsobilo nemalé obavy, ale adršpašští včelaři nakonec tyto hrozby překonali bez újmy. Do Nového roku vstupujeme s nadějí, že včely přežijí zimu v pořádku, a že se i nadále budeme moci věnovat včelaření, které nás baví a naplňuje. Těšíme se na další sezonu a přejeme úspěšný rok všem kolegům včelařům!

Hanka a Tomáš Kubiasovi,
Dolní Adršpach

POMŮCKA: ALAS, ALLIT, ARAAN, CEE, CHILDE, IDA, KAEL, MADI, NIAS, VIŠNU	PŘÍSTAVNÍ ZAŘÍZENÍ	ODRŮDA JABLONĚ	1. DÍL TAJENKY		POBÍDKA TAHOUNŮ (NÁŘEČNĚ)	IZOLAČNÍ LEPENKA	LETADLA (KNIŽNĚ)	TROFEJ INDIÁNŮ		POKOŘOVAT	PŘES	VROZENÁ TENDENCE CHOVÁNÍ		KLYSTÝR	ZASÉVAT	DÍRY NA PUNČOŠE
NEOBYČEJNÝ ÚKAZ				INDONÉSKÝ OSTROV / TLUKOT (BÁSNICKY)					HUDEBNÍ STYL				NEJVYŠŠÍ KARTA / HINDUISTICKÝ BŮH			
ŠTĚPINA									VÝROBCE BOT / GOGOLŮV PSEUDONYM							
AMERICKÝ BASKYTARISTA					ARABSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO / LIPID						LÉČEBNÁ VÝŽIVA / MUŽSKÝ HLAS					
	KAL / KÓD NOVÉHO ZÉLANDU					HLINÍKOVÁ HORNINA / POSTAVA Z DOBY LEDOVÉ						INIC. PĚVCE MARGITY / BÝVALÁ SPZ HRADCE KRÁLOVÉ			KOZLÍKOVITÁ ROSTLINA	NÁZEV PÍSMENE E
NEDOSTATEK VKUSU							2. DÍL TAJENKY / ŘÍMSKY 1105									
JESTLIŽE				JMÉNO KARDASHIANKY / SLOVENSKY ODLIŠNÍ				SLOVENSKY VENKU / DELŠÍ VYCHÁZKA						AČKOLIV / AUTO (HOVOROVÉ)		
	BRÝLE	PŘEZDÍVKA LADY DIANY / POUZDRO NA ŠÍPY			ŘÍMSKY 605 / OKRES (ZKR.)				PŘÍDOMEK ŠLECHTICE / TLUMOK				FÓR / REALITNÍ KANCELÁŘ (ZKR.)			
STRNIŠTĚ (NÁŘEČNĚ)						DRUH POLÉVKY / ANGLICKÉ DÉLKOVÉ MÍRY						OCHOTNO / JMÉNO MODERÁTORA HÁMY				
PROUTĚNÉ VÝROBKY							STARÁ LOTYŠSKÁ MINCE / ŠPANĚLSKÉ SÍDLO				ZHRUBA 4047 M2 / JSEM (NÁŘEČNĚ)				ZBĚŽNÝ	TYP VLAKŮ
LOUPEŽ				MOŘSKÝ PTÁK / EGYPTSKÝ POLOOSTROV						SLEČNA (ZKR.) / OBRAZOVKA			DOMÁCKY OLIVER / ANGL. ČAJ			
ANGL. ŽELBOHU					ČÁST ÚST / ANGLICKÁ FIREMNÍ ZKRATKA				DVOJZPĚV / MOJE					KÓD EKVÁDORU / POCHROUMAT		
	NEBOŤ (NÁŘEČNĚ)	AUSTRALSKÝ ARCHEOLOG / UBRÁNIT SE						ŘÍMSKY 1001 / INIC. ZPĚVÁKA CALLTY			TICHÝ HOVOR (ZAST.) / ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA					INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE (ZKR.)
LOĎ VZBOUŘENCŮ							HLÍDAT DOBYTEK NA PASTVĚ / CHEM. ZN. TELLURU					JAPONSKÝ OSTROV / INIC. SPISOVATELE LONGENA				
BALAST						CHEM. ZN. TECHNECIA / PROSTODUCHOST			SPOR / FINSKÉ SÍDLO				OBRACET RÝČEM / POZOROVATEL			
	KONĚ (BÁSNICKY) / FRANCOUZSKY PŘÍTEL				ZÁPOR / ČÁST ÚLU			HOMÉRŮV EPOS / ČÍSELNÉ ÚDAJE							PŘÍSTROJ KE ZJIŠŤOVÁNÍ TRHLIN V KOVECH	JEDNOMOCNÉ ZBYTKY ETANU
SPOJKA				DĚTSKÝ POZDRAV / ITALSKY NYNÍ			NĚMECKÝ ČLEN URČITÝ / MODEL VOZU FORD				ŘADA / CHEM. ZN. CESIA					
FAJÁNS									INIC. HERCE CINY / RUSKÁ ŘEKA			ZÁVIT ŠROUBU (ZAST.) / VLOŽKA				
OPĚTOVATI										3. DÍL TAJENKY / SKUPINA TĚCH NEJLEPŠÍCH						
	PŘEDSTAVENÝ KLÁŠTERA	ÚZEMÍ V UGANDĚ / SOUČÁST NERVOVÉ SOUSTAVY					SÍDLO V KOSOVU / ČÁST MOLEKULY				MPZ SLOVENSKA / OPAK OFF			CHEM. ZN. HLINÍKU / PYŠNÉ		
ANGL. JEDNA				TA TAKÉ / ZKRATKA AMERICKÉHO DOLARU				HAJDY / DOMÁCKY ADOLF					HRÁTKY / INIC. VÝTVARNÍKA DEJNEKY			
KÓD PERU			MAJÍCÍ VELKÉ UŠI / NĚMECKY ON						NIKLOVÁ OCEL / SLOVENSKY IR						NÁZEV HLÁSKY L	TAMTA
LAPÁK						OŠATIT					DŮSTOJNICKÝ ČEKATEL					
JAKO DUDEK						JIHOAMERICKÝ HLODAVEC					ŽENSKÉ JMÉNO (2.9.)					

Obecní kalendář

Loňský kalendář Adršpachu přinesl reprodukce pohlednic, ve kterých nedominovaly skály, ale budovy a stavení.

Letošní kalendář pro změnu přináší pouze grafiky, tedy žádné pohlednice. A hlavním motivem jsou tentokrát skály na nejrůznějších rytinách a litografiích. Některé reprodukce jsou tak krásné, že grafik „vytáhl“ z celku i detail, aby zdůraznil řemeslně dokonalé provedení nebo zajímavý detail.
Kalendář dostane každá rodina v Adršpachu zdarma. Pro ostatní zájemce je k dispozici na zámku nebo informačním centru v Dolním Adršpachu.

Nové přírůstky do knihovny

Martina Viktorie Kopecká
Deník farářky

O životě někde mezi nebem a zemí. Boží cesty jsou nevyzpytatelné a nekonvenční farářka Martina Viktorie Kopecká o tom ví své. Valnou většinu jejího života se nezdálo, že bude aspirovat na službu v církvi – a přesto je dnes výraznou postavou Církve československé husitské. Jak vypadá život moderní farářky? To se dozvíte v jejích zápiscích, které se odvíjejí v rytmu církevního roku a nabízejí neopakovatelný vhled do zážitků ženy-kněze: od bohoslužeb až po setkání s papežem.

Jaroslav Kmenta
Světská mafie

Sedmnáctá kniha Jaroslava Kmenty Světská mafie vás zavede do mrazivých devadesátek. Autor mapuje vývoj organizovaného zločinu v Česku od devadesátých let. Obsahem knihy je detailní rozbor mafie z prostředí romské komunity a tzv. světských. Ti byli v devadesátých letech úzce spojeni s ruskojazyčným organizovaným zločinem. Podstatná linka příběhu se odehrává kolem světského krále Antonína Běly, který patřil k nejbližším spolupracovníkům zavražděného kmotra Františka Mrázka. I proto autor říká, že Světská mafie je do jistý míry prequelem trilogie Kmotr Mrázek.

Lindnord Mikael
Nezlomní

Skutečný příběh o osudovém setkání sportovce a psa. Když závodíte 700 kilometrů skrz džungli a hory Ekvádoru, toulavý pes v patách je to poslední, co potřebujete. Přesně to se ale stane Mikaelu Lindnordovi, když jednoho dne hodí zbídačenému tulákovi masovou kuličku. Ať se s týmem snaží sebevíc, nemohou ho setřást – a Mikael si brzy uvědomí, že ani nechce. Příběh Arthura je strhujícím svědectvím o výjimečném poutu utvořeném v extrémních podmínkách a boji za záchranu jednoho psího života.

Zdena Brádlová

Dotazník pro ubytovatele v Adršpachu

Vážení adršpašští ubytovatelé, dovolte mi, abychom Vás oslovili s žádostí, jejímž cílem je získání zpětné vazby na stávající nabídku služeb, případně návrhů na zlepšení podmínek pro vícedenní návštěvníky Adršpachu. Naší snahou je, aby se hosté cítili v Adršpachu vítaní a rádi se sem vraceli.

Vy jako poskytovatelé ubytování jste v bezprostředním kontaktu se svými hosty, a proto takříkajíc z první ruky nejlépe znáte jejich názory, výhrady, případně problémy, se kterými se potýkají. Jako první slýcháte ohlasy na to, jak naše obec vypadá, co zde chybí nebo co naopak funguje dobře.
Proto byli bychom rádi, kdybyste se s námi podělili o to, jak vnímají pobyt v Adršpachu Vaši hosté. Pro následující sezónu bychom pro Vás, resp. Vaše hosty připravili dotazník s otázkami na zhodnocení jejich pobytu. Po skončení sezóny 2025 odpovědi vyhodnotíme a následně se na širší platformě společně s Vámi pokusíme hledat způsob, jak v dalších letech nabídku pro jednodenní, ale především vícedenní návštěvníky zatraktivnit a zpříjemnit.

Pokud se budete chtít dotazníkového šetření zúčastnit, pošlete mi prosím email (mistostarosta@obecadrspach.cz) nebo mě kontaktuje na telefonu 724 008 805, abychom Vám mohli dotazníky zaslat.

Za OÚ Adršpach
Tomáš Dimter, místostarosta

SDH Adršpach vás srdečně zve na
Hasičský ples
sobota 8.2. 2025 od 20.00 hod.
sál jídelny Continental Adršpach
K tanci a poslechu hraje BUMBLE BEE BAND
Vstupné: 200,- Kč
Bohatá tombola
Vstup jen ve společenském obleku.
Za podpory:
Obec Adršpach
TECHNICKÉ SLUŽBY ADRŠPACH s.r.o.
Obchod Dana Tyšerová Janovice
ADRŠPAŠSKÉ SKÁLY
VOLKAFE
WAKE UP TO YOUR DREAMS
KALIRNA ADRŠPACH
Statek Krecbach Adršpach
ŠIKLAND

DŘEVORUBEC ROKU
Adršpach
14. ročník dřevorubeckých závodů
Součást 23. ročníku dřevorubeckého sezení
STIHL
18. 1. 2025
9:00 – 9:50 prezentace závodníků
10:00 – 15:00 dřevorubecké závody
Dolní Adršpach - za hlavním parkovištěm
Doprovodný program: divácká tombola, exhibice účastníků Eurojack, ukázky dřevosochařství. Ukázka dřevorubecké, lesní a zahradní techniky. Výstava historických pil, poradenská služba,drobný prodej zúčastněných firem a soutěž pro diváky ve štípání. Projížďky na koních a motorových saních Snowdog, sokolnici, atd. Zvučení akce ROKA SOUND. Občerstvení po celou dobu akce zajištěno (např. opékání prasátka).
Všichni ti, co s lesem jaké dočinění mají, jakožto i pořadatelé a sponzoři Dřevorubce roku jsou srdečně zváni s partnery na dřevorubecké sezení od 15:00 do (dle výdrže) v hospůdce Kalirna. Od 17:00 hrát a zpívat bude Slovenský harmonikář s partou kamarádů.
Děkujeme všem sponzorům i pořadatelům, kteří se podílejí na této akci.
Silva
TECHNICKÉ SLUŽBY ADRŠPACH s.r.o.
servismat RAK
STIHL
Slinice
PALME obchod
Husqvarna
LESVČR
ECHO
AGRICO
Pořadatel - info
Pavel Cohla, Horní Adršpach 10, 549 52
Tel.: 604 987 046, E-mail: cohlapavel@seznam.cz
Facebook: drevorubecrokuadrspach

Kniha o historii Teplic

„Teplice nad Metují / Wekelsdorf ve vzpomínkách německých pamětníků“

Konečně vyšel dlouho očekávaný český překlad knihy o obci Wekelsdorf, dnes Teplice nad Metují, kterou na základě vzpomínek a dochovaných dokumentů sepsali vysídlení němečtí rodáci. Tento soubor dílčích textů posléze zpracoval a o další texty doplnil teplický rodák Josef Karpf a jeho práci v původním německém znění vydal krajanský spolek Heimatkreis Braunau / Sudetenland e. V. v roce 2003 jako 24. publikaci knižní řady o obcích na Broumovsku. O české přepracované a rozšířené vydání teplické knihy se postaralo město Teplice nad Metují.

Nabízí seznámení s historií místa od konce 19. století do roku 1945 s těžištěm ve 30. letech 20. století. Místní dějiny můžeme sledovat očima lidí, kteří zde žili, měli specifické nářečí, zvyky, kulturu, odlišnou mentalitu. Hospodařili tu po staletí, obdělávali půdu, utvářeli krajinu a zanechali nám po sobě svědectví v podobě nejrůznějších staveb, ať už obytných domů, hostinců a zemědělských usedlostí, ale i křížků v polích a u cest či náhrobků na hřbitově. Díky knize před námi ožívají významné osobnosti Teplic, z nichž většina již upadla v zapomnění. Mezi nejcennější informace této publikace patří vzpomínky pamětníků na podobu a fungování obce, na činnost zájmových sdružení a spolků, na kolorit církevního roku a místních zvyklostí a tradic, dále zaznamenání nejrůznějších slavností a průvodů, osobních vzpomínek na obyvatele Teplic, na každodenní život, či naopak osobních prožitků z dramatických událostí místní historie. Text je obohacen o stovky dobových fotografií a pohlednic dílem převzatých z německého originálu knihy, dílem nově zařazených do českého vydání.

Knihu přeložila Dagmar Heeg, odborně zlektorovala a uvedla PhDr. Miroslava Moravcová.

K dostání v Teplicích nad Metují, ale také na adršpašském zámku.

„Pozdrav z Dolních Teplic“, datovaný 30. 10. 1902. Lachovský amatérský fotograf Anton Schmitt na tomto snímku z roku 1901 zachytil vzácný pohled na vody vyvěrající z pramenného rybníka, které se rozlévají na velké ploše v samém středu údolí.

Zde opět pramenný rybník zvaný *Kwoll* zachycený objektivem fotografa Antona Schmitta v prvních letech 20. století s rybářskou baštou (čp. 13) uprostřed hned vedle rybníka, kterou vlastnil Fritz Faltis. Ve srovnání s předchozím snímkem se zde již voda nerozlévá do druhého rybníka.

556

Úplně jiným životem než zbytek Teplic žili obyvatelé Dolního zámku a do značné míry i jejich zaměstnanci. Zde se zaměříme na zaměstnance a jejich rodiny, které tvořily integrální součást života na Dolním zámku.

Faltisovi z Dolního zámku vlastnili jeden z prvních automobilů v Teplicích a měli vlastního šoféra. Zde vůz v letní verzi se staženou střechou, pozdravací značkou z dob monarchie, s šoférem Josefem Wiektreiem a paní Hicks.

596

Agentura Pernštejni
uvádí
"Strach má velké oči"
3. února v 10:15 hodin
Kino Teplice nad Metují
Vstupné 50 Kč

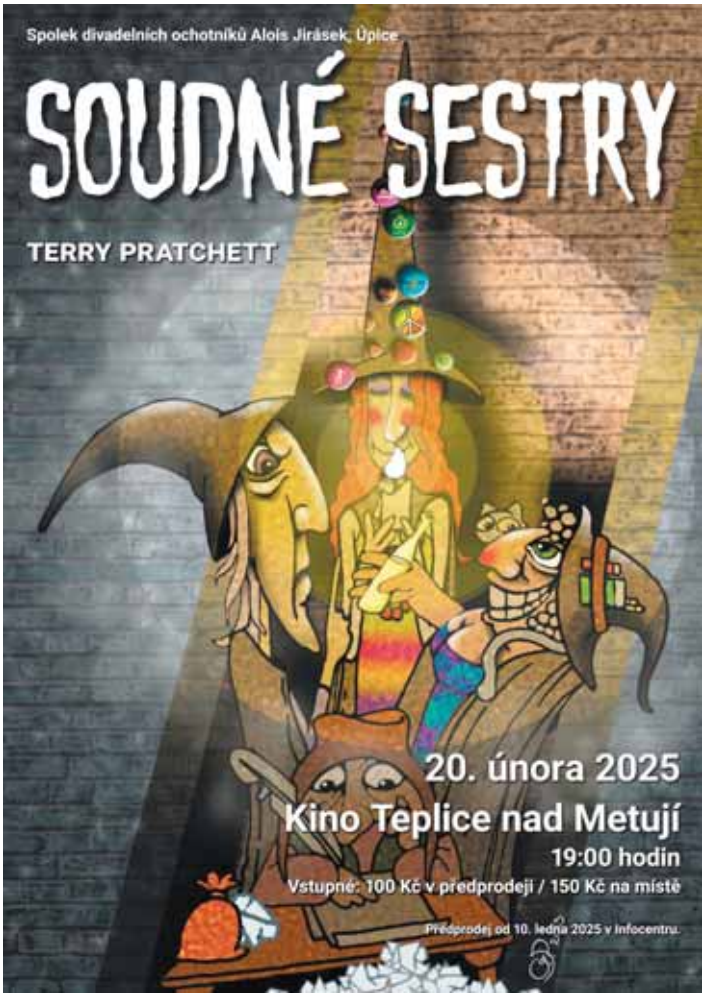
Spolek divadelních ochotníků Alois Jirásek, Úpice
SOUDNÉ SESTRY
TERRY PRATCHETT
20. února 2025
Kino Teplice nad Metují
19:00 hodin
Vstupné: 100 Kč v předprodeji / 150 Kč na místě
Předprodej od 10. ledna 2025 v Infocentru.

CaféBaret
Jessica May & Eva Kroupová
Francouzský šarm, český humor a uvolněná komorní atmosféra - to je CaféBaret!!
25. ledna v 19:00 hod.
T - KLUB v Teplicích nad Metují
Vstupné dobrovolné!!

Srdečně vás zveme na
PLES MĚSTA
TEPLICE NAD METUJÍ
8. února 2025
od 20:00 hod.
Penzion Metuje
bohatá tombola
občerstvení
vstupné 150 Kč
K tanci a poslechu zahraje kapela
MEDIUM z Police nad Metují
Předprodej vstupenek po - pá od 8:00 do 16:00
v Infocentru !

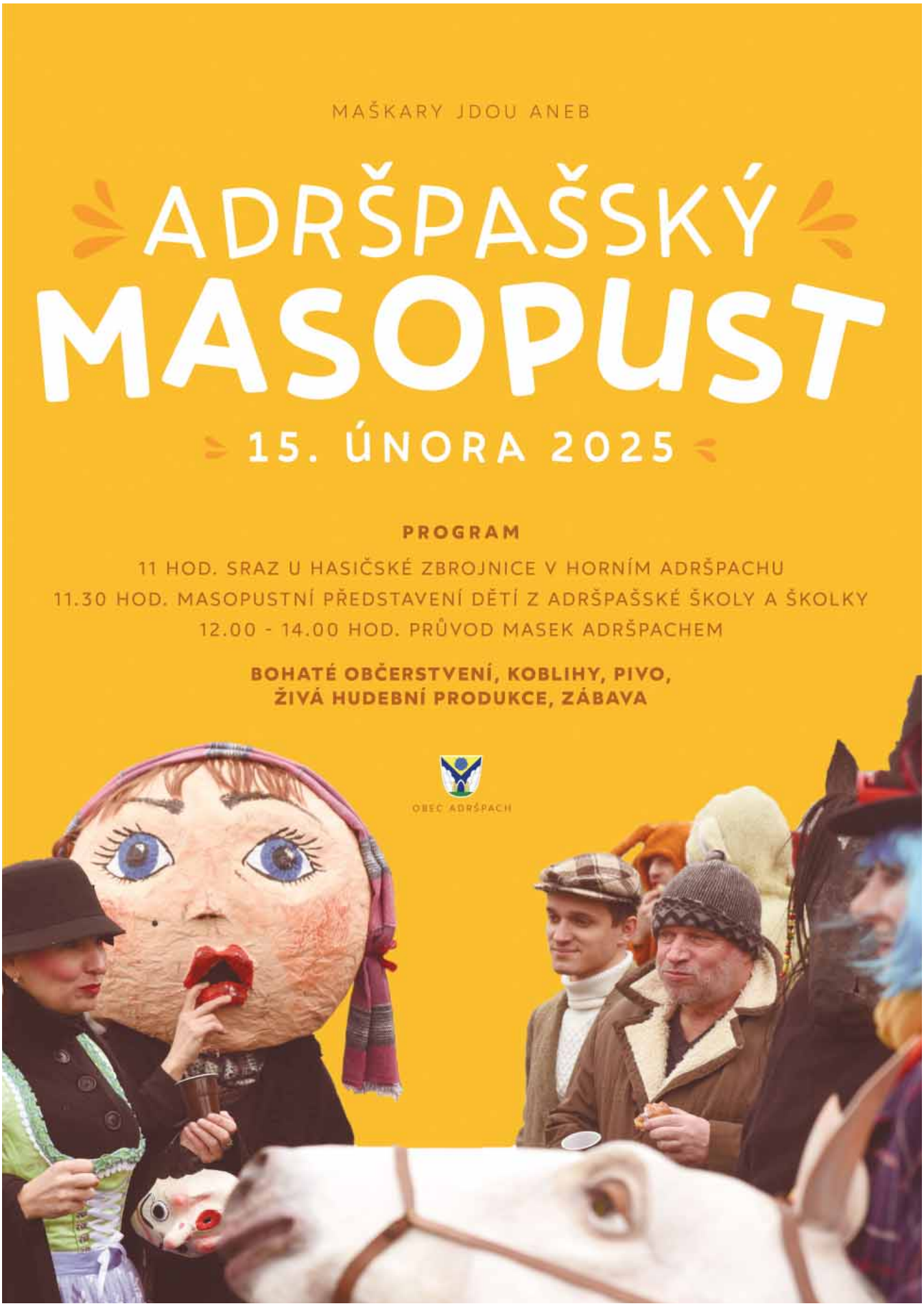

Distribuční místa Adrpašského zpravodaje:
H. Adršpach: Obecní úřad, D. Adršpach: Infocentrum, Zámek Adršpach.

ADRŠPAŠSKÝ ZPRAVODAJ vydává Obec Adršpach (IČ: 006 535 60), nákladem 350 výtisků. Odpovědný redaktor: Tomáš Dimter, korektury Hana Smělá. Grafická úprava: Jolana Jánská.
Adresa redakce: Obecní úřad Adršpach, Horní Adršpach 128, 549 52 Horní Adršpach. E-mail: mistostarosta@obecadrspach.cz
Za obsah článků odpovídají autoři. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevrací. Tisk: Centrum služeb Broumov s. r. o. - Tiskárna. Adršpašský zpravodaj vychází od března 2011.

Evidenční č. MK ČR E 19948